

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI – PENAL 3 - 2018

Decizia penală nr.41
3089/1/2018

Dosar nr.

Ședința publică din data de 7 aprilie 2022

PREȘEDINTE: Ana Hermina Iancu	Judecător
Oana Burnel	Judecător
Anca Mădălina Alexandrescu	Judecător
Dan Andrei Enescu	Judecător
Ioana Alina Ilie	Judecător

Florin Nicușor Mihalache - Magistrat asistent

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție a fost reprezentat de procuror **Cristina Apostol**.

Pe rol pronunțarea asupra contestațiilor în anulare formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție și inculpații Udrea Elena Gabriela, Breazu Libieru Tudor, Nastasia Gheorghe și Obreja Rudel împotriva deciziei penale nr. 93 din data de 5 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 5 judecători, în dosarul nr. 2303/1/2017, privind și pe intimații inculpați Ariton Ion, Botoroagă Dragoș Marius, Lungu Ștefan și Munteanu (fostă Topoliceanu) Ana Maria, pe intimatele părți civile Agenția Națională de Administrare Fiscală, Direcția Generală Turism (Autoritatea Națională pentru Turism) prin Ministerul Economiei, Antreprenorialului și Turismului, C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., OIL Terminal S.A., S.C. Complexul Energetic Oltenia S.A., S.C. IAR S.A., S.N. Nuclearoelectrică S.A., S.N.G.N. Romgaz S.A., S.N.T.G.N. Transgaz S.A., Societatea Națională a Apelor Minerale S.A., S.P.E.E.H. Hidroelectrică S.A., precum și pe intimata parte responsabilă civilmente S.C. Euro Box Promotion S.R.L.

Dezbaterile și susținerile părților și ale reprezentantului Ministerului Public au avut loc în ședința publică din 4 aprilie 2022, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, ce face parte integrantă din prezenta decizie, când instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 07 aprilie 2022, când a hotărât următoarele:

**ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI**

Deliberând asupra contestațiilor în anulare, constată următoarele:

I. Prin sentința penală nr. 181 din 28 martie 2017, pronunțată în dosarul nr. 1532/1/2015, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Penală a dispus următoarele:

1. A condamnat pe inculpata Udrea Elena Gabriela la:

- 5 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit.

a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită prevăzute de art. 254 alin. (1) din Codul penal anterior, raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 5 din Codul penal;

- 4 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit.

a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită prevăzute de art. 254 alin. (1) din Codul penal anterior, raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 5 din Codul penal;

- 6 ani închisoare și 4 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit.

a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită prevăzute de art. 254 alin. (1) din Codul penal anterior, raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 5 din Codul penal;

- 6 ani închisoare și 4 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit.

a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu prevăzute de art. 13² din Legea nr. 78/2000, raportat la art. 248 coroborat cu art. 248¹ din Codul penal anterior, cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

În baza art. 33 lit. a), art. 34 lit. b) și art. 35 din Codul penal anterior a contopit pedepsele aplicate inculpatei Udrea Elena Gabriela și a dispus ca aceasta să execute **pedeapsa cea mai grea, de 6 ani închisoare și 4 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior.**

În baza art. 71 din Codul penal anterior a interzis inculpatei drepturile prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior.

A dedus din pedeapsa aplicată inculpatei perioada arestării preventive și a arestului la domiciliu de la 25 februarie 2015 la 16 iunie 2015.

În baza art. 396 alin. (5) raportat la art. 16 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, **a achitat pe inculpata Udrea Elena Gabriela pentru tentativă la infracțiunea de folosirea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete pentru obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul Uniunii Europene**, prevăzută de art. 20 din Codul penal anterior raportat la art. 18¹ alin. (1) și alin. (3) din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

2. A condamnat pe inculpatul Lungu Ștefan la:

- 1 an și 6 luni închisoare pentru complicitate la infracțiunea de dare de mită prevăzută de art. 26 raportat la art. 255 alin. (1) din Codul penal anterior, raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală, art. 19 din O.U.G. nr. 43/2002 și art. 5 din Codul penal;

- 1 an și 4 luni închisoare pentru complicitate la infracțiunea de dare de mită prevăzută de art. 26 raportat la art. 255 alin. (1) din Codul penal anterior raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală, art. 19 din O.U.G. nr. 43/2002 și art. 5 din Codul penal;

- 1 an și 4 luni închisoare pentru complicitate la infracțiunea de dare de mită prevăzută de art. 26 raportat la art. 255 alin. (1) din Codul penal anterior, raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală, art. 19 din O.U.G. nr. 43/2002 și art. 5 din Codul penal.

În baza art. 33 lit. a) și art. 34 lit. b) din Codul penal anterior a contopit pedepsele aplicate inculpatului Lungu Ștefan și a dispus ca acesta **să execute pedeapsa cea mai grea, de 1 an și 6 luni închisoare.**

În baza art. 71 din Codul penal anterior a interzis inculpatului drepturile prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior.

Conform art. 86¹ alin. (1) și alin. (2) din Codul penal anterior, a dispus suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei aplicate inculpatului Lungu Ștefan, pe durata unui termen de încercare de 5 ani, stabilit în condițiile art. 86² din Codul penal anterior.

În baza art. 86³ din Codul penal anterior a dispus ca pe durata termenului de încercare, inculpatul Lungu Ștefan să se supună următoarelor măsuri de supraveghere:

a) să se prezinte la datele fixate la Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul București, conform programului stabilit de acesta;

b) să anunțe, în prealabil, orice schimbare de domiciliu, reședință sau locuință și orice deplasare care depășește 8 zile, precum și întoarcerea;

c) să comunice și să justifice schimbarea locului de muncă;

d) să comunice informații de natură a putea fi controlate mijloacele lui de existență.

A atras atenția inculpatului asupra dispozițiilor art. 86⁴ din Codul penal anterior privind revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere.

În baza art. 71 alin. (5) din Codul penal anterior a dispus suspendarea executării pedepsei accesorii pe durata termenului de încercare.

A constatat că inculpatul Lungu Ștefan a fost reținut și arestat la domiciliu în perioada 2 februarie 2015 - 21 mai 2015.

3. A condamnat pe inculpata Topoliceanu Ana Maria la 3 ani închisoare și 2 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită prevăzută de art. 254 alin. (1) din Codul penal anterior, raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

În baza art. 71 din Codul penal anterior a interzis inculpatei drepturile prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior.

Conform art. 86¹ alin. (1) și alin. (2) din Codul penal anterior a dispus suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei aplicate inculpatei Topoliceanu Ana Maria pe durata unui termen de încercare de 5 ani, stabilit în condițiile art. 86² din Codul penal anterior.

În baza art. 86³ din Codul penal anterior a dispus ca pe durata termenului de încercare, inculpata Topoliceanu Ana Maria să se supună următoarelor măsuri de supraveghere:

- a) să se prezinte la datele fixate la Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul București, conform programului stabilit de acesta;
- b) să anunțe, în prealabil, orice schimbare de domiciliu, reședință sau locuință și orice deplasare care depășește 8 zile, precum și întoarcerea;
- c) să comunice și să justifice schimbarea locului de muncă;
- d) să comunice informații de natură a putea fi controlate mijloacele ei de existență.

A atras atenția inculpatei asupra dispozițiilor art. 86⁴ din Codul penal anterior privind revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere.

În baza art. 71 alin. (5) din Codul penal anterior a dispus suspendarea executării pedepsei accesorii pe durata termenului de încercare.

4. A condamnat pe inculpatul Breazu Liberiu Tudor la 3 ani închisoare și 2 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 66 lit. a) și lit. b) din Codul penal pentru complicitate la infracțiunea de luare de mită prevăzute de art. 48 raportat la art. 289 alin. (1) din Codul penal și la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

Conform art. 65 din Codul penal, a interzis inculpatului drepturile prevăzute de art. 66 lit. a) și lit. b) din Codul penal.

A dedus din pedeapsa aplicată inculpatului perioada reținerii, arestării preventive și a arestului la domiciliu de la 7 februarie 2015 la 16 iunie 2015.

5. A condamnat pe inculpatul Botoroagă Dragoș Marius la 2 ani și 6 luni închisoare și 2 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior pentru săvârșirea infracțiunii de dare de mită prevăzute de art. 255 alin. (1) din Codul penal anterior, raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

În baza art. 71 din Codul penal anterior a interzis inculpatului drepturile prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior.

Conform art. 86¹ alin. (1) și alin. (2) din Codul penal anterior, a dispus suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei aplicate inculpatului Botoroagă Dragoș Marius pe durata unui termen de încercare de 5 ani, stabilit în condițiile art. 86² din Codul penal anterior.

În baza art. 86³ din Codul penal anterior a dispus ca pe durata termenului de încercare inculpatul Botoroagă Dragoș Marius să se supună următoarelor măsuri de supraveghere:

- a) să se prezinte la datele fixate la Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul Hunedoara, conform programului stabilit de acesta;
- b) să anunțe, în prealabil, orice schimbare de domiciliu, reședință sau locuință și orice deplasare care depășește 8 zile, precum și întoarcerea;
- c) să comunice și să justifice schimbarea locului de muncă;
- d) să comunice informații de natură a putea fi controlate mijloacele lui de existență.

A atras atenția inculpatului asupra dispozițiilor art. 86⁴ din Codul penal anterior privind revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere.

În baza art. 71 alin. (5) din Codul penal anterior a dispus suspendarea executării pedepsei accesorii pe durata termenului de încercare.

6. A condamnat pe inculpatul Nastasia Gheorghe la 4 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a și lit. b)

din Codul penal anterior pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită prevăzute de art. 254 alin. (1) din Codul penal anterior, raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

În baza art. 71 din Codul penal anterior, a interzis inculpatului drepturile prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior.

Conform art. 86¹ alin. (1) și alin. (2) din Codul penal anterior a dispus suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei aplicate inculpatului Nastasia Gheorghe pe durata unui termen de încercare de 6 ani, stabilit în condițiile art. 86² din Codul penal anterior.

În baza art. 86³ din Codul penal anterior a dispus ca pe durata termenului de încercare, inculpatul Nastasia Gheorghe să se supună următoarelor măsuri de supraveghere:

a) să se prezinte la datele fixate la Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul Prahova, conform programului stabilit de acesta;

b) să anunțe, în prealabil, orice schimbare de domiciliu, reședință sau locuință și orice deplasare care depășește 8 zile, precum și întoarcerea;

c) să comunice și să justifice schimbarea locului de muncă;

d) să comunice informații de natură a putea fi controlate mijloacele lui de existență.

A atras atenția inculpatului asupra dispozițiilor art. 86⁴ din Codul penal anterior privind revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere.

În baza art. 71 alin. (5) din Codul penal anterior a dispus suspendarea executării pedepsei accesorii pe durata termenului de încercare.

7. A condamnat pe inculpatul **Obreja Rudel** la:

- 4 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit.

a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior pentru complicitate la infracțiunea de luare de mită prevăzută de art. 26 raportat la art. 254 alin. (1) din Codul penal anterior și art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 5 din Codul penal;

- 5 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit.

a) teza a II-a, lit. b) și lit. c) din Codul penal anterior pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. c), alin. (2) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 5 din Codul penal;

- 3 ani închisoare și 2 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a, lit. b) și lit. c) din Codul penal anterior pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 5 din Codul penal;

Conform art. 86³ raportat la art. 85 alin. (1) din Codul penal anterior, a anulat suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei de 3 ani închisoare aplicată prin sentința penală nr. 983 din 17 iunie 2015 a Tribunalului București, definitivă prin decizia penală nr. 495 din 22 martie 2016 a Curții de Apel București - Secția I penală și a constatat că fapta pentru care a fost condamnat inculpatul Obreja Rudel este concurentă cu faptele reținute în prezenta cauză.

În baza art. 36 alin. (1) coroborat cu art. 34 și art. 35 din Codul penal anterior, a contopit pedepsele aplicate inculpatului Obreja Rudel și a dispus ca acesta să execute pedeapsa cea mai grea, de 5 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a, lit. b) și lit. c) din Codul penal anterior.

A dedus din pedeapsa aplicată inculpatului perioada reținerii, arestării preventive și a arestului la domiciliu, de la 4 februarie 2014 la 10 iunie 2014, din 2 februarie 2015 și de la 5 februarie 2015 la 22 iunie 2015.

În baza art. 396 alin. (5) raportat la art. 16 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, **a achitat pe inculpatul Obreja Rudel pentru infracțiunea de spălare de bani** prevăzută de art. 23 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 656/2002 cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

8. În baza art. 396 alin. (5) raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală **a achitat pe inculpatul Ariton Ion** pentru participație improprie la infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută de art. 52 alin. (3) din Codul penal raportat la art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) din Codul penal, cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

În baza art. 396 alin. (5) raportat la art. 16 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală **a achitat pe același inculpat** pentru infracțiunea de folosirea influenței în scopul obținerii de foloase necuvenite prevăzută de art. 13 din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 5 din Codul penal.

A obligat pe inculpatul Obreja Rudel, în solidar cu partea responsabilă civilmente SC Euro Box Promotion S.R.L. (fostă SC Europlus Computers S.R.L) la plata către partea civilă Ministerul Finanțelor Publice prin A.N.A.F a sumei de 737.507 lei cu titlu de despăgubiri civile, la care se adaugă dobânzile și penalitățile prevăzute de Codul de procedură fiscală aferente debitului principal, calculate de la data scadenței debitului principal și până la plata integrală a acestuia.

A respins, ca nefondate, cererile de despăgubiri civile formulate de părțile civile S.N.T.G.N. Transgaz S.A. Mediaș, Oil Terminal S.A. Constanța, S.N. Nuclearelectrica S.A. București, SC Complexul Energetic Oltenia S.A., Societatea Națională a Apelor Minerale S.A., S.N.G.N. Romgaz S.A. Mediaș, S.P.E.E.H Hidroelectrică S.A., SC IAR S.A. Ghimbav, C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.

A obligat pe inculpata Udrea Elena Gabriela la plata sumei de 8.116.800 lei cu titlu de despăgubiri civile către partea civilă Autoritatea Națională pentru Turism.

Conform art. 254 alin. (3) din Codul penal anterior, a confiscat, în folosul statului, de la inculpata Udrea Elena Gabriela, sumele de 695.367 lei și 296.076 lei.

În baza art. 255 alin. (3) și alin. (5) din Codul penal anterior a obligat pe inculpata Udrea Elena Gabriela să restituie echivalentul în lei la cursul BNR de la data plății al sumei de 600.000 euro către martorul Boian Corin și echivalentul în lei la cursul BNR de la data plății al sumei de 300.000 euro către martorul Gârdean Adrian.

Conform art. 254 alin. (3) din Codul penal anterior, a confiscat în folosul statului, de la inculpatul Obreja Rudel suma de 3.000.000 lei.

A menținut măsura asigurătorie instituită asupra bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea inculpaților Udrea Elena Gabriela și Obreja Rudel, măsură dispusă prin ordonanța nr. 50/P/2014 din 17.02.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție - Secția de Combatere a Infracțiunilor Conexie Infracțiunilor de Corupție.

A ridicat măsura asigurătorie instituită asupra bunurilor mobile și imobile aflate în proprietatea inculpatului Ariton Ion, măsură dispusă prin aceeași ordonanță.

În baza art. 13 din Legea nr. 241/2005 a dispus comunicarea către Oficiul Național al Registrului Comerțului a copiei dispozitivului prezentei hotărâri la data rămânerii definitive a acesteia.

În baza art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală a obligat inculpații Udrea Elena Gabriela și Breazu Liberiu Tudor la plata sumei de câte 20.000 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

Conform art. 274 alin. (3) din Codul de procedură penală a obligat pe inculpatul Obreja Rudel, în solidar cu partea responsabilă civilmente SC Euro Box Promotion S.R.L (fostă SC Europlus Computers S.R.L) la plata sumei de 20.000 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

În baza art. 274 alin. (2) din Codul de procedură penală a obligat inculpații Lungu Ștefan, Topoliceanu Ana Maria, Botoroagă Dragoș Marius și Nastasia Gheorghe la plata sumei de câte 15.000 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

Onorariile parțiale ale apărătorilor desemnați din oficiu pentru inculpații Udrea Elena Gabriela, Obreja Rudel, Breazu Liberiu Tudor, Lungu Ștefan, Topoliceanu Ana Maria, Botoroagă Dragoș Marius și Ariton Ion, în sumă de câte 500 lei pentru fiecare inculpat, au rămas în sarcina statului.

Onorariul parțial al apărătorului desemnat din oficiu pentru inculpatul Nastasia Gheorghe, în sumă de 400 lei, a rămas în sarcina statului.

II. Împotriva sentinței penale nr. 181 din data de 28 martie 2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală, în dosarul nr. 1532/1/2015, au declarat apel Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, inculpații Udrea Elena Gabriela, Obreja Rudel, Breazu Liberiu Tudor, Lungu Ștefan, Nastasia Gheorghe, Munteanu (fostă Topoliceanu) Ana Maria și Botoroagă Dragoș Marius, precum și părțile civile SNTGN Transgaz S.A., S.N. Nuclearelectrica S.A., Societatea Națională a Apelor Minerale S.A., SNGN Romgaz S.A. și Speeh Hidroelectrică S.A.

Prin decizia penală nr. 93 din 5 iunie 2018, pronunțată în dosarul nr. 2303/1/2017, Înalta Curte - Completul de 5 Judecători, a dispus următoarele:

A admis apelurile declarate de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție și de inculpatul Obreja Rudel împotriva sentinței penale nr. 181 din 28 martie 2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în dosarul nr. 1532/1/2015.

1. A desființat în parte sentința apelată, numai în ceea ce-l privește pe inculpatul Obreja Rudel, sub aspectul încadrării juridice date faptelor de evaziune fiscală reținute în sarcina sa și al omisiunii aplicării pedepsei accesorii și, rejudecând:

2. A descontopit pedeapsa rezultantă de 5 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a, lit. b) și lit. c) din Codul penal anterior în pedepsele componente astfel:

- 4 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior pentru complicitate la infracțiunea de luare de mită prevăzută de art. 26 raportat la art. 254 alin. (1) din Codul penal anterior și art. 6 din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 5 din Codul penal;

- 5 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a, lit. b) și lit. c) din Codul penal anterior pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Legea nr. 241/2005 cu aplicarea art. 5 din Codul penal;

- 3 ani închisoare și 2 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a, lit. b) și lit. c) din Codul penal anterior pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 cu aplicarea art. 5 din Codul penal și

- 3 ani închisoare, aplicată inculpatului Obreja Rudel prin sentința penală nr. 983 din 17 iunie 2015 a Tribunalului București, definitivă prin decizia penală nr. 495 din 22 martie 2016 a Curții de Apel București, Secția I Penală, pedepse pe care le-a repus în individualitatea lor;

3. În baza art. 386 din Codul de procedură penală, a schimbat încadrarea juridică a faptelor de evaziune fiscală reținute în sarcina inculpatului Obreja Rudel, din infracțiunile prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 5 din Codul penal și de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 5 din Codul penal și art. 33 lit. a) din Codul penal anterior, în infracțiunea prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) din Codul penal 1969 și art. 5 din Codul penal, text în baza căruia l-a condamnat pe inculpatul Obreja Rudel la pedeapsa de 5 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a, lit. b) și lit. c) din Codul penal anterior.

4. În baza art. 36 alin. (1) coroborat cu art. 34 și art. 35 din Codul penal anterior a contopit:

- pedeapsa de 4 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a și lit. b) din Codul penal anterior pentru complicitate la infracțiunea de luare de mită prevăzută de art. 26 raportat la art. 254 alin. (1) din Codul penal anterior și art. 6 din Legea nr. 78/2000 cu aplicarea art. 5 din Codul penal cu

- pedeapsa stabilită prin prezenta decizie, de 5 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzută de art. 64 lit. a) teza a II-a, lit. b) și lit. c) din Codul penal anterior pentru infracțiunea prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Legea nr. 241/2005, cu aplicarea art. 41 alin. (2) din Codul penal anterior și art. 5 din Codul penal și cu

- pedeapsa de 3 ani închisoare, aplicată inculpatului Obreja Rudel prin sentința penală nr. 983 din 17 iunie 2015 a Tribunalului București, definitivă prin decizia penală nr. 495 din 22 martie 2016 a Curții de Apel București, Secția I penală și a dispus ca inculpatul să execute pedeapsa cea mai grea de 5 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a, lit. b) și lit. c) din Codul penal anterior.

5. În baza art. 71 din Codul penal anterior a interzis inculpatului, ca pedeapsă accesorie, exercițiul drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a) teza a II-a, lit. b) și lit. c) din Codul penal anterior.

6. A menținut restul dispozițiilor din sentința apelată.

7. A respins, ca nefondate, apelurile declarate de inculpații Udrea Elena Gabriela, Breazu Libieriu Tudor, Lungu Ștefan, Nastasia Gheorghe și Botoroagă Dragoș Marius, precum și de părțile civile SNTGN Transgaz SA, SN Nuclearelectrica SA, Societatea Națională a Apelor Minerale SA, SNGN Romgaz SA și Speeh Hidroelectrică SA împotriva aceleiași sentințe.

A luat act de retragerea apelului declarat de inculpata Munteanu (fostă Topoliceanu) Ana Maria împotriva aceleiași sentințe.

În baza art. 275 alin. (3) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare ocazionate de apelul formulat de către Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție și de către inculpatul Obreja Rudelau au rămas în sarcina statului.

În baza art. 275 alin. (2) și (4) din Codul de procedură penală, a obligat apelanții intimați inculpați și apelantele părți civile la plata cheltuielilor judiciare către stat astfel: pe apelanta intimată inculpată Udrea Elena Gabriela la plata sumei de 1000 de lei, pe apelantul intimat inculpat Breazu Libieriu Tudor la plata sumei de 700 de lei, pe apelanții intimați inculpați Lungu Ștefan, Nastasia Gheorghe și Botoroagă Dragoș Marius și pe apelantele părți civile civile SNTGN Transgaz SA, SN Nuclearelectrică SA, Societatea Națională a Apelor Minerale SA, SNGN Romgaz SA și Speeh Hidroelectrică SA la plata sumei de câte 600 lei, iar pe apelanta intimată inculpată Munteanu (fostă Topoliceanu) Ana Maria la plata sumei de 200 de lei.

În baza art. 275 alin. (6) din Codul de procedură penală, onorariile convenite apărătorilor desemnați din oficiu pentru apelanții intimați inculpați Udrea Elena Gabriela, Obreja Rudel, Breazu Libieriu Tudor, Lungu Ștefan, Nastasia Gheorghe, Munteanu (fostă Topoliceanu) Ana Maria, Botoroagă Dragoș Marius, precum și pentru apelantul intimat inculpat Ariton Ion, până la prezentarea apărătorilor aleși, în sumă de câte 130 lei, s-au suportat din fondul Ministerului Justiției.

III. Împotriva acestei decizii, în termenul legal, au formulat contestații în anulare Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție și condamnații Udrea Elena Gabriela, Breazu Libieriu Tudor, Nastasia Gheorghe și Obreja Rudel.

Contestațiile în anulare formulate au fost înregistrate succesiv, astfel:

- la data de 23 noiembrie 2018, sub numărul 3089/1/2018, cererea formulată de condamnată Udrea Elena Gabriela,

- la data de 29 noiembrie 2018, sub numărul 3168/1/2018, cererea formulată de condamnatul Obreja Rudel;

- la data de 4 decembrie 2018, sub numărul 3204/1/2018, cererea formulată de condamnatul Breazu Libieriu Tudor;

- la data de 6 decembrie 2018, sub numărul 3237/1/2018, cererea formulată de condamnatul Nastasia Gheorghe;

- la data de 21 decembrie 2018, sub numărul 3341/1/2018, cererea formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție.

Contestațiile în anulare au fost întemeiate pe dispozițiile **art. 426 lit. d) din Codul de procedură penală**, iar în susținerea acestora a fost invocată

Decizia nr. 685 din 7 noiembrie 2018 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 1021 din 29 noiembrie 2018, prin care instanța de contencios constituțional a admis sesizarea formulată de prim ministrul Guvernului României și a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între Parlament, pe de o parte, și Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, generat de hotărârile Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, începând cu Hotărârea nr. 3/2014, potrivit cărora au fost desemnați prin tragere la sorti doar 4 din cei 5 membri ai Completurilor de 5 judecători, contrar celor prevăzute de art. 32 din Legea nr. 302/2004 privind organizarea judiciară, astfel cum a fost modificat și completat prin Legea nr. 255/2013.

La termenul din data de **19 decembrie 2018**, s-a dispus **admiterea în principiu a contestației în anulare formulată de condamnatul Obreja Rudel și admiterea cererii de suspendare a executării** sentinței penale nr. 181 din 28 martie 2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, definitivă prin decizia penală nr. 93 din 5 iunie 2018, pronunțată de Completul de 5 Judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție în dosarul nr. 2303/1/2017, până la soluționarea definitivă a contestației în anulare.

La termenul din data de **20 decembrie 2018**, s-a dispus **reunirea cauzei nr. 3204/1/2018 la cauza 3089/1/2018, admiterea în principiu a contestațiilor în anulare formulate de condamnații Udrea Elena Gabriela și Breazu Liberiu Tudor și admiterea cererilor de suspendare a executării** sentinței penale nr. 181 din 28 martie 2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, definitivă prin decizia penală nr. 93 din 5 iunie 2018, pronunțată de Completul de 5 Judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție în dosarul nr. 2303/1/2017, până la soluționarea definitivă a contestațiilor în anulare.

La termenul din **25 februarie 2019** s-a admis, în principiu, contestația în anulare formulată de condamnatul Nastasia Gheorghe împotriva aceleiași decizii.

La termenul din **25 martie 2019** s-a dispus admiterea în principiu a contestației în anulare formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție și **reunirea dosarelor nr. 3168/1/2018, nr. 3237/1/2018 și nr. 3411/1/2018 la dosarul nr. 3089/1/2018**.

La același termen, instanța a pus în discuția părților sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare, fiind adus la cunoștința părților conținutul întrebărilor preliminare, pentru ca acestea să formuleze un punct de vedere.

La **termenul din data de 22 aprilie 2019**, Înalta Curte - Completul de 5 Judecători, în majoritate, a dispus sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu următoarele întrebări preliminare:

1. Art. 19 alin. (1) din Tratatul privind Uniunea Europeană, art. 325 alin. (1) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, art. 1 alin. (1) litera a) și b) și art. 2 alin. (1) din Convenția elaborată în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene și principiul securității juridice trebuie interpretate în sensul că se opun adoptării unei decizii de către un organ exterior puterii judecătorești, Curtea Constituțională a României, care să aprecieze asupra

legalității compunerii unor complete de judecată cu consecința creării premiselor necesare admiterii unor căi extraordinare de atac împotriva hotărârilor judecătorești definitive pronunțate într-un interval de timp?

2. Articolul 47 alin. (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că se opune constatării de către un organ exterior puterii judecătorești a caracterului lipsit de independență și imparțialitate al unui complet din care face parte un judecător având funcție de conducere și care nu a fost desemnat aleatoriu, ci în baza unei reguli transparente, cunoscute și necontestate de părți, regulă aplicabilă în toate cauzele completului respectiv, hotărârea adoptată fiind obligatorie potrivit dreptului intern?

3. Aplicarea prioritara a dreptului Uniunii trebuie interpretată în sensul că permite instanței naționale să înlăture aplicarea unei decizii a instanței de contencios constituțional, pronunțată într-o sesizare vizând un conflict constituțional, obligatorie în dreptul național?

De asemenea, s-a dispus suspendarea judecării cauzei până la soluționarea cererii de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Sesizarea Înaltei Curți cu întrebările preliminare menționate a fost înregistrată pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene sub nr. C-357/19.

La data de 23 decembrie 2021, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a comunicat Înaltei Curți - Completul de 5 Judecători hotărârea pronunțată în cauzele preliminare conexe C-357/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19 în copie certificată.

Prin decizia preliminară menționată, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Marea Cameră, a statuat astfel:

„1. Decizia 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției este, atât timp cât nu a fost abrogată, obligatorie în toate elementele sale pentru România. Obiectivele de referință care figurează în anexa la aceasta urmăresc să asigure respectarea de către acest stat membru a valorii statului de drept prevăzute la articolul 2 TUE și au caracter obligatoriu pentru statul membru respectiv, în sensul că acesta din urmă este ținut să ia măsurile adecvate pentru atingerea acestor obiective, ținând seama în mod corespunzător, în temeiul principiului cooperării loiale prevăzut la articolul 4 alineatul (3) TUE, de rapoartele întocmite de Comisia Europeană pe baza deciziei respective, în special de recomandările formulate în rapoartele menționate.

2. Articolul 325 alineatul (1) TFUE coroborat cu articolul 2 din Convenția elaborată în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene, semnată la Luxemburg la 26 iulie 1995, precum și Decizia 2006/928 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia hotărârile în materie de corupție și de fraudă în domeniul taxei pe valoarea adăugată (TVA) care nu au fost pronunțate, în primă instanță, de completuri de judecată specializate în această materie sau, în apel, de completuri de judecată ai căror membri au fost desemnați toți prin tragere la sorți sunt lovite de nulitate absolută, astfel încât cauzele de corupție

și de fraudă în domeniul TVA-ului în discuție trebuie, dacă este cazul, în urma unei căi extraordinare de atac împotriva unor hotărâri definitive, să fie rejudecate în primă instanță și/sau în apel, în măsura în care aplicarea acestei reglementări sau a acestei practici naționale este de natură să creeze un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni grave de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii sau de corupție în general. Obligația de a se asigura că astfel de infracțiuni fac obiectul unor sancțiuni penale care au un caracter efectiv și disuasiv nu scutește instanța de trimitere de verificarea respectării necesare a drepturilor fundamentale garantate la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, fără ca această instanță să poată aplica un standard național de protecție a drepturilor fundamentale care să implice un asemenea risc sistemic de impunitate.

3. Articolul 2 și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, precum și Decizia 2006/928 trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia deciziile curții constituționale naționale sunt obligatorii pentru instanțele de drept comun, cu condiția ca dreptul național să garanteze independența curții constituționale menționate în special față de puterile legislativă și executivă, astfel cum este impusă de aceste dispoziții. În schimb, aceste dispoziții din Tratatul UE și decizia menționată trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale potrivit căreia orice nerespectare a deciziilor curții constituționale naționale de către judecătorii naționali de drept comun este de natură să angajeze răspunderea lor disciplinară.

4. Principiul supremației dreptului Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia instanțele naționale de drept comun sunt ținute de deciziile curții constituționale naționale și nu pot, din acest motiv și cu riscul săvârșirii unei abateri disciplinare, să lase neaplicată din oficiu jurisprudența rezultată din deciziile menționate, chiar dacă ele consideră, în lumina unei hotărâri a Curții, că această jurisprudență este contrară articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, articolului 325 alineatul (1) TFUE sau Deciziei 2006/928.”

În raport cu dispozițiile art. 2 alin. (7) din Legea nr. 340/2009, Înalta Curte, Completul de 5 Judecători, a constatat că se impune citarea părților în vederea discutării repunerii pe rol a cauzei cu nr. 3089/1/2018 și reluării judecării contestațiilor în anulare formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție și condamnății Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor, Nastasia Gheorghe și Obreja Rudel împotriva deciziei penale nr. 93 din data de 5 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători în dosarul nr. 2303/1/2017.

La termenul din 7 februarie 2022, instanța a admis cererile de amânare formulate de contestatoarea-inculpată Udrea Elena Gabriela și apărătorul său ales pentru imposibilitate de prezentare și a acordat termen la data de 7 martie 2022.

La termenul din data de 7 martie 2022, față de împrejurarea că procedura de citare cu intimata parte responsabilă civilmente SC Euro Box Promotion SRL nu a fost legal îndeplinită, întrucât aceasta se afla în procedură de insolvență,

fiind desemnat în acest sens lichidator judiciar Ciurea Insolv Expert IPURL, instanța a amânat judecarea cauzei la data de 4 aprilie 2022, termen la care au avut loc dezbaterile.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători, examinând contestațiile în anulare formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție și condamnării Udrea Elena Gabriela, Breazu Libieriu Tudor, Nastasia Gheorghe și Obreja Rudel împotriva deciziei penale nr. 93 din data de 5 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători în dosarul nr. 2303/1/2017 constată, în majoritate, că acestea sunt nefondate pentru următoarele considerente:

Astfel, prin decizia penală atacată au fost soluționate apelurile declarate împotriva sentinței nr. 181/28.03.2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală, soluțiile de condamnare rămânând definitive în privința următoarelor acuzații:

i - **infracțiuni de corupție** constând în aceea că în perioada 2010-2012, inculpata Udrea Elena Gabriela, ministru al Dezvoltării Regionale și Turismului, a coordonat un sistem prin care persoane apropiate acesteia au primit sume de bani de la reprezentanții unor societăți comerciale pentru a le garanta plata la timp a lucrărilor executate în beneficiul unor unități administrativ teritoriale în cadrul unor programe finanțate din bugetului ministerului, în condițiile în care alocația bugetară a fost redusă semnificativ, iar deciziile cu privire la obiectivele de investiții care se promovau și care primeau finanțare erau luate în fapt de ministru, existând mari întârzieri la decontarea lucrărilor.

În concret, în cursul anului 2010, inculpata Udrea Elena Gabriela a primit, în mod indirect, pentru sine, dar și pentru Organizația PDL București, prin intermediul inculpatului Lungu Ștefan, consilier personal al ministrului, sumele de 499.739,9 lei și de 195.627,16 lei, pentru a asigura finanțarea la timp a contractelor de lucrări încheiate de SC Termogaz Company SA cu autoritățile locale ale localităților Cavnic și Borsec în cadrul programului „Schi pentru România”, mita fiind deghizată sub forma unor contracte fictive de intermediere a unor achiziții.

De asemenea, inculpatele Udrea Elena Gabriela și Topoliceanu Ana Maria -director al Companiei Naționale de Investiții, cu complicitatea inculpaților Breazu Tudor Libieriu - asistent personal al ministrului și Lungu Ștefan, au primit de la inculpatul Botoroagă Dragoș Marius, în cursul anilor 2010-2011, suma de 335.486 lei, pentru a asigura plata la timp a lucrărilor executate de SC Conșmin S.A. în baza contractelor încheiate de această societate cu Compania Națională de Investiții, mita fiind deghizată sub forma unor contracte fictive de consultanță.

Totodată, inculpații Udrea Elena Gabriela și Nastasia Gheorghe, secretar general al ministerului, cu complicitatea inculpaților Obreja Rudel și Lungu Ștefan, au pretins la data de 7 februarie 2011 un procent de 10% din plățile efectuate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului pentru contractele de lucrări încheiate de SC Termogaz Company SA și SC Kranz Eurocenter

S.R.L., pentru a asigura finanțarea la timp a lucrărilor. Din sumele de bani pretinse, inculpata Udrea Elena Gabriela a primit efectiv suma de 900.000 euro, inculpatul Nastasia Gheorghe a primit suma de 200.000 euro, de la martorul Gârdean Adrian cu ajutorul lui Lungu Ștefan, iar inculpatul Obreja Rudel a primit suma de 3.000.000 lei de la același martor prin încheierea unui contract de publicitate fictiv.

ii - **infrațiunea de abuz în serviciu** constând în aceea că în cursul anului 2011, inculpata Udrea Elena Gabriela, în calitate de ministru, a determinat încheierea unui contract de servicii între Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului și SC Europlus Computers SRL, având ca obiect prestarea serviciilor de promovare a României în cadrul evenimentelor desfășurate cu ocazia organizării Galei Internaționale de Box profesionist de către Federația Română de Box.

S-a reținut că, în realitate, evenimentul sportiv a fost organizat de SC Europlus Computers SRL, administrată de Obreja Rudel, care prin atribuirea achiziției de servicii de publicitate a beneficiat de fonduri publice în cuantum de 8.116.800 lei, pentru organizarea unui eveniment comercial ale cărui venituri i-au revenit în mod exclusiv.

Ca atare, fondurile publice au fost utilizate într-o modalitate interzisă de lege, contractul a fost atribuit cu încălcarea procedurilor legale de achiziție publică, fiind achiziționate servicii care nu se regăseau printre categoriile de cheltuieli eligibile pentru programele cu finanțare europeană în cadrul proiectului „Promovarea brandului turistic al României”, prin Programul Operațional Regional 2007-2013 (POR 2007-2013), împrejurări care au atras refuzul de decontare a fondurilor de către autoritatea de management a fondurilor europene, astfel încât sumele de bani care ar fi trebuit rambursate din fonduri europene au fost suportate integral din bugetul de stat, paguba cauzată Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului fiind în cuantum de 8.116.800 lei.

iii - **infrațiuni de evaziune fiscală** constând în aceea că, pentru a diminua cuantumul taxelor datorate la bugetul de stat pentru veniturile obținute prin faptele menționate mai sus, inculpatul Obreja Rudel a înregistrat în contabilitatea societății pe care o administra - SC Europlus Computers SRL - înscrisuri emise de societăți de tip fantomă care atestau cheltuieli fictive, pretins efectuate cu servicii de publicitate și consultanță, ceea ce a cauzat un prejudiciu în suma de 646.838 lei - din care TVA în sumă de 388.103 lei și de 90.669 lei - din care TVA în sumă de 54.402 lei.

După rămânerea definitivă a hotărârii, s-a pus în executare pedeapsa de 3 ani închisoare aplicată inculpatului Breazu Liberiu Tudor și pedeapsa rezultantă de 5 ani închisoare aplicată inculpatului Obreja Rudel, prin încarcerarea acestora, în timp ce pedeapsa rezultantă de 6 ani închisoare aplicată inculpatei Udrea Elena Gabriela nu a putut fi pusă în executare întrucât aceasta a părăsit teritoriul României, fiind ulterior arestată în vederea extrădării în Costa Rica. În ce le privește pe celelalte persoane condamnate, Lungu Ștefan, Topoliceanu Ana Maria, Botoroagă Dragoș Marius și Nastasia Gheorghe, acestora le-au fost aplicate pedepse cu închisoare a căror executare a fost suspendată sub supraveghere.

Cererile de contestație în anulare au fost admise în principiu prin încheieri succesive, instanța constatând că sunt îndeplinite formal condițiile de admisibilitate, respectiv contestatorii au calitatea procesuală pentru a exercita calea extraordinară de atac, contestația în anulare a fost formulată în termenul prevăzut de lege și se întemeiază pe unul dintre cazurile prevăzute expres și limitativ de dispozițiile interne aplicabile, respectiv instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii.

Prin cererile introductive, contestatorii au invocat, în esență, faptul că, după rămânerea definitivă a soluției de condamnare, a intervenit decizia Curții Constituționale nr. 685/07.11.2018 prin care, cu majoritate de voturi, s-a admis sesizarea Guvernului României și s-a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între Parlament și Înalta Curte de Casație și Justiție, generat de hotărârile Colegiului de conducere al acesteia, începând cu hotărârea nr. 3/2014, potrivit cărora au fost desemnați prin tragere la sorti doar 4 din cei 5 membri ai Completurilor de 5 judecători, contrar celor prevăzute de art. 32 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

În consecință, contestatorii au solicitat să se constate că decizia Curții Constituționale este obligatorie și produce efecte asupra hotărârii atacate deoarece Completul de 5 judecători care a judecat apelul nu a fost compus potrivit legii și, ca atare, se impune admiterea contestațiilor în anulare, desființarea deciziei și rejudecarea apelurilor.

Se reține că, din completul de apel care a pronunțat decizia atacată, a făcut parte președintele Secției penale și alți 4 judecători desemnați prin tragere la sorti, potrivit practicii administrative instituită prin art. 28 și art. 29 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1076 din 30 noiembrie 2005, necontestat și aplicat unanim în practica judiciară a completelor de 5 judecători.

După rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, Curtea Constituțională a adoptat decizia invocată de contestatori, prin care a stabilit că modalitatea în care Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție a interpretat normele primare cuprinse în Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, atunci când a adoptat Regulamentul de organizare și funcționare administrativă, este eronată și a condus la compunerea nelegală a tuturor Completurilor de 5 Judecători începând cu data de 1 februarie 2014.

Prin aceeași decizie s-a statuat și cu privire la efectele constatării conflictului juridic de natură constituțională asupra hotărârilor definitive, în sensul că intervine nulitatea absolută a acestora, nulitate ce poate fi invocată în calea extraordinară de atac corespunzătoare.

Constatând că, în cauză, contestatorii Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor, Nastasia Gheorghe și Obreja Rudel au fost condamnați pentru infracțiuni a căror sancționare intră sub incidența dreptului Uniunii și având în vedere elementele de interpretare a dispozițiilor europene aplicabile furnizate de Curtea Europeană de Justiție, Marea Cameră, la data de 21 decembrie 2021, în cauzele conexe C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, Înalta Curte, Completul de 5 Judecători, va lăsa neaplicată Decizia nr. 685/2018 a Curții Constituționale, aplicarea standardului instituit

prin decizia ultim menționată, relativ la noțiunea de instanță constituită potrivit legii, fiind de natură a genera încălcarea dispozițiilor articolului 325 alineatul (1) TFUE, precum și a obiectivelor de referință enunțate în anexa la Decizia 2006/928, în condițiile în care viciul constatat nu este de natură să afecteze dreptul la un proces echitabil potrivit standardelor europene.

În raport cu argumentele părților în susținerea inaplicabilității sau lipsei de efect a deciziei pronunțate de instanța europeană, Înalta Curte subliniază caracterul obligatoriu al dezlegării date prin hotărârea prealabilă, instanța națională fiind ținută de decizia pronunțată cu titlu preliminar de Curte în ceea ce privește interpretarea dispozițiilor dreptului Uniunii în cauză, în vederea soluționării litigiului principal (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 9 martie 1978, Simmenthal, [106/77](#), Hotărârea din 5 aprilie 2016, PFE, [C-689/13](#)).

Astfel cum se precizează în paragraful 257 al deciziei menționate, jurisprudența instanței europene a afirmat, în mod constant, că instanța națională care a exercitat opțiunea sau și-a îndeplinit obligația de a sesiza Curtea cu o cerere de decizie preliminară, în temeiul articolului 267 TFUE, **este obligată a face tot ceea ce este necesar pentru a înlătura o reglementare sau o practică națională care ar constitui un eventual obstacol în calea eficacității depline a normelor dreptului Uniunii.** Această obligație face parte integrantă din atribuțiile de instanță a Uniunii care îi revin instanței naționale însărcinate cu aplicarea, în cadrul competenței sale, a normelor dreptului Uniunii, iar exercitarea acestei puteri constituie o garanție inerentă independenței judecătorilor care decurge din articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE.

În concret, principiul supremației impune instanței naționale însărcinate cu aplicarea dispozițiilor dreptului Uniunii obligația, în cazul în care nu poate să procedeze la o interpretare a reglementării naționale care să fie conformă cu cerințele dreptului Uniunii, să asigure efectul deplin al cerințelor acestui drept în litigiul cu care este sesizată, lăsând neaplicată, dacă este necesar, din oficiu, orice reglementare sau practică națională, chiar și ulterioară, care este contrară unei dispoziții de drept al Uniunii care are efect direct, fără a trebui să solicite sau să aștepte eliminarea prealabilă a acestei reglementări sau practici naționale pe cale legislativă sau prin orice alt procedeu constituțional.

Or, astfel cum s-a reținut în paragraful 253 al deciziei, din jurisprudența Curții rezultă că articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, articolul 325 alineatul (1) TFUE, precum și obiectivele de referință enunțate în anexa la Decizia 2006/928 sunt formulate în termeni clari și preciși și nu sunt însoțite de nicio condiție, astfel încât **ele au efect direct**, în acest sens Curtea menționând ca relevante Hotărârea din 5 decembrie 2017, M. A. S. și M. B., [C-42/17](#), precum și Hotărârea din 18 mai 2021, Asociația Forumul Judecătorilor din România și alții, [C-83/19](#), [C-127/19](#), [C-195/19](#), [C-291/19](#), [C-355/19](#) și [C-397/19](#).

În ce privește conținutul **principiului supremației dreptului comunitar**, Curtea a stabilit în jurisprudența sa constantă și a reamintit în cuprinsul paragrafelor 244-262 din decizie, că instituirea prin Tratatul CEE a unei ordini juridice proprii, acceptată de statele membre pe bază de reciprocitate, are drept corolar imposibilitatea statelor menționate de a face să prevaleze, împotriva acestei ordini juridice, o măsură unilaterală ulterioară sau de a opune dreptului născut din Tratatul CEE norme de drept național, **indiferent de natura acestora**,

existând altfel riscul ca acest drept să își piardă caracterul comunitar și ca fundamentul juridic al Comunității înseși să fie pus în discuție. Curtea a considerat astfel că, deși a fost încheiat sub forma unui acord internațional, Tratatul CEE constituie carta constituțională a unei comunități de drept, iar caracteristicile esențiale ale ordinii juridice comunitare astfel constituite sunt în special supremația acesteia în raport cu dreptul statelor membre și efectul direct al unei întregi serii de dispoziții aplicabile statelor membre și resortisanților lor. În acest sens există o jurisprudență constantă și bogată a Curții, anterioară aderării României la Uniunea Europeană, relevante fiind hotărârile pronunțate în cauzele nr. 26/62 - van Gend & Loos din data de 5 februarie 1963, nr. 6/64 - Costa din data de 15 iulie 1964, nr. 106/77 - Simmenthal din data de 9 martie 1978, nr. 11/70 - Internationale Handelsgesellschaft din data de 17 decembrie 1970, al căror caracter obligatoriu pentru toate instituțiile statelor membre, inclusiv instanțele naționale, a fost cunoscut, acceptat și asumat de statul român.

Curtea a adăugat că, întrucât articolul 4 alineatul (2) TUE prevede că Uniunea respectă egalitatea statelor membre în raport cu tratatele, aceasta nu poate respecta o astfel de egalitate decât dacă statele membre se află, în temeiul principiului supremației dreptului Uniunii, în imposibilitatea de a face să prevaleze, împotriva ordinii juridice a Uniunii, o măsură unilaterală, indiferent de natura acesteia. În acest context, Curtea a arătat că, în exercitarea competenței sale exclusive de a furniza interpretarea definitivă a dreptului Uniunii, ***acesteia îi revine sarcina de a preciza întinderea principiului supremației dreptului Uniunii în raport cu dispozițiile relevante ale acestui drept, întinderea menționată neputând depinde nici de interpretarea unor dispoziții ale dreptului național, nici de interpretarea unor dispoziții de drept al Uniunii reținută de o instanță națională, care nu corespund interpretării Curții.***

Potrivit Curții, efectele asociate principiului supremației dreptului Uniunii se impun tuturor organelor unui stat membru, fără ca dispozițiile interne, ***inclusiv de ordin constituțional***, să poată împiedica acest lucru. Instanțele naționale sunt ținute să lase neaplicată, din oficiu, orice reglementare sau practică națională contrară unei dispoziții de drept al Uniunii care are efect direct, ***fără a trebui să solicite sau să aștepte eliminarea prealabilă a acestei reglementări sau practici naționale pe cale legislativă sau prin orice alt procedeu constituțional*** (par. 245-252 din decizia amintită).

Curtea a reiterat recent acest aspect în jurisprudența sa, în urma sesizării de către o altă instanță română, statuând explicit și categoric prin Hotărârea pronunțată în cauza C-430/21 la data de 22 februarie 2022 că „*Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 2 și cu articolul 4 alineatele (2) și (3) TUE, cu articolul 267 TFUE, precum și cu principiul supremației dreptului Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări sau unei practici naționale în virtutea căreia instanțele de drept comun ale unui stat membru nu au abilitatea să examineze compatibilitatea cu dreptul Uniunii a unei legislații naționale pe care curtea constituțională a acestui stat membru a constatat-o ca fiind conformă cu o dispoziție constituțională națională care impune respectarea principiului supremației dreptului Uniunii.*”

Prin aceeași decizie, Curtea a reamintit că deține o competență exclusivă pentru a furniza interpretarea definitivă a dreptului Uniunii, iar în cadrul acestei competențe îi revine sarcina de a preciza întinderea principiului supremației care nu poate depinde nici de interpretarea unor dispoziții de drept național, nici de interpretarea unor dispoziții ale dreptului Uniunii reținută de o instanță națională care nu corespunde interpretării Curții (paragraf 52 din hotărârea pronunțată în cauza C-430/21).

Competența exclusivă include și interpretarea articolului 4 alineatul (2) TUE, Curtea fiind singura abilitată să verifice dacă o obligație de drept a Uniunii încalcă identitatea națională a unui stat membru (paragraf 68 și urm. din hotărârea pronunțată în cauza C-430/21 și jurisprudența anterioară citată).

Ca atare, sunt nefondate susținerile contestatorilor condamnați prin care se tinde la înlăturarea obligativității interpretării date de Curte dispozițiilor de drept al Uniunii relevante în cauză sau la restrângerea competenței instanței naționale de a da efect direct articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, articolului 325 alineatul (1) TFUE, precum și obiectivelor de referință enunțate în anexa la Decizia 2006/928, conform interpretării instanței de contencios european și în raport cu reperele oferite de aceasta instanței de trimitere în vederea aplicării dreptului Uniunii.

În ce privește ***incidența dreptului Uniunii***, Înalta Curte, Completul de 5 Judecători, notează că acuzațiile aduse contestatorilor și în raport cu care s-a pronunțat hotărârea definitivă atacată cu prezenta cale de atac extraordinară se circumscriu unor infracțiuni de corupție la nivel înalt, infracțiuni de abuz în serviciu în legătură cu gestionarea de fonduri europene și infracțiuni de evaziune fiscală privind TVA.

Asupra infracțiunilor de evaziune fiscală privind TVA, în jurisprudența sa anterioară, Curtea a statuat constant că acestea intră sub incidența articolului 325 alin. (1) TFUE care obligă statele membre să combată fraudă și orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii prin măsuri efective și disuasive, întrucât resursele proprii ale Uniunii cuprind, printre altele, potrivit art. 2 alin. (1) lit. b) din Decizia 2007/436, veniturile din aplicarea unei cote uniforme a bazelor armonizate de evaluare a TVA-ului, stabilite în conformitate cu normele Uniunii, existând o legătură directă între colectarea veniturilor din TVA cu respectarea dreptului Uniunii aplicabil și punerea la dispoziția bugetului Uniunii a resurselor TVA corespunzătoare, de vreme ce orice lacună în colectarea celor dintâi se poate afla la originea unei reduceri a celor din urmă (hotărârea Akerberg Fransson, C-617/10, hotărârea din 5.12.2017, MAS și MB, C-42/17, hotărârea din 5.06.2018, Kolev și alții, C-612/15).

Cât despre infracțiunile de corupție și de abuz în serviciu ce au făcut obiectul cauzei, acestea intră sub incidența dreptului Uniunii având în vedere elementele de interpretare furnizate de Curte în paragrafele 184-194, în sensul că expresia „***orice activitate ilegală***” din cuprinsul articolului 325 alin. (1) TFUE nu poate fi interpretată restrictiv și acoperă orice act de corupție sau orice abuz în serviciu care poate aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii și aceasta indiferent dacă s-a și produs o pierdere de resurse proprii Uniunii.

Mai mult, în ce privește România, ***obligăția de combatere a corupției care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii este completată de angajamentele asumate la încheierea negocierilor de aderare, concretizate ulterior prin adoptarea Deciziei 2006/928 care obligă statul român să adopte norme de drept penal și de procedură penală care să permită aplicarea unor sancțiuni penale cu caracter efectiv și disuasiv în ce privește faptele de corupție și, în special, de corupție la nivel înalt, independent de o eventuală atingere adusă intereselor financiare ale Uniunii.***

Ca atare, nu pot fi primite argumentele contestatorilor condamnați privind inaplicabilitatea deciziei Curții pe motiv că acuzațiile nu vizează infracțiuni ce intră sub incidența dreptului Uniunii.

Sunt, de asemenea, nefondate susținerile privind inaplicabilitatea deciziei pe considerentul că prezentele contestații în anulare nu vizează acuzații în materie penală, ci exclusiv o chestiune procedurală, având în vedere faptul că, prin căile extraordinare de atac, se tinde la desființarea unor soluții de condamnare definitive, Curtea statuând expres în sensul că ***cerința de efectivitate vizează inclusiv punerea în executare a pedepselor dispuse, întrucât în lipsa unei executări efective, sancțiunile nu ar putea avea un caracter efectiv și disuasiv*** (paragraf 192, teza finală).

Odată stabilită incidența dreptului Uniunii, Înalta Curte reține că prin decizia preliminară, Curtea, reunită în Marea Cameră, a confirmat jurisprudența sa rezultată din hotărârile pronunțate în cauzele conexe C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 și C-397/19, potrivit căreia MCV este obligatoriu în toate elementele sale pentru România, actele adoptate înainte de aderare de instituțiile Uniunii fiind obligatorii de la data aderării sale. Aceasta este situația Deciziei 2006/928, care este obligatorie în toate elementele sale pentru România atât timp cât nu a fost abrogată. Obiectivele de referință care urmăresc să asigure respectarea statului de drept au de asemenea caracter obligatoriu, România fiind ținută să ia măsurile adecvate pentru atingerea acestor obiective, ținând seama de recomandările formulate în rapoartele întocmite de Comisie.

Cât privește obligațiile care decurg din articolul 325 alineatul (1) TFUE, acestea impun statelor membre să combată fraudă și orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii prin măsuri disuasive și efective (Hotărârea din 5 iunie 2018, Kolev și alții, precum și Hotărârea din 17 ianuarie 2019, Dzivev și alții și hotărârile mai sus menționate).

Curtea a amintit că, chiar dacă normele care guvernează organizarea justiției în statele membre, în special cea referitoare la compunerea completurilor de judecată în materie de fraudă și de corupție, intră, de principiu, în competența statelor respective, acestea sunt totuși ținute să respecte obligațiile care decurg pentru ele din dreptul Uniunii.

Este adevărat că sancțiunile și procedurile penale instituite pentru combaterea acestor infracțiuni intră în competența statului membru, însă această competență este limitată, printre altele, de principiul efectivității, în același sens fiind menționate și hotărârile pronunțate în cauzele Scialdone -C-574/15 și Dzivev și alții -C-310/16.

Este, de asemenea, cert că, în primul rând, obligația de a lua măsurile necesare revine legiuitorului național care trebuie să garanteze că regimul

procedural corespunde acestor exigențe, însă instanțelor naționale le revine sarcina de a da efect deplin obligațiilor care decurg din articolul 325 alineatul (1) TFUE, precum și din Decizia 2006/928 și de a lăsa neaplicate dispozițiile interne care împiedică aplicarea unor sancțiuni efective și disuasive pentru a combate astfel de infracțiuni (par. 193-194 din decizie), susținerile contestatorilor condamnați în sens contrar fiind în contradicție atât cu considerentele deciziei, cât și cu jurisprudența consacrată a Curții referitoare la această chestiune de drept la care face referire instanța de contencios european.

În considerarea obligației ce incumbă instanței naționale de a lăsa neaplicate dispozițiile interne care împiedică aplicarea unor sancțiuni efective și disuasive, Înalta Curte constată că aplicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 685 din 7 noiembrie 2018 ar avea drept consecință desființarea hotărârii definitive și rejudecarea cauzei în apel, iar o astfel de rejudecare are, în mod inevitabil, ca efect, prelungirea duratei procedurilor penale aferente. Or, pe lângă faptul că România s-a angajat să reducă durata procedurii pentru cauzele de corupție, Curtea de Justiție a reamintit că, ***ținând seama de obligațiile specifice care îi incumbă României în temeiul Deciziei 2006/928, reglementarea și practica națională în această materie nu pot avea drept consecință prelungirea duratei anchetelor privind infracțiunile de corupție sau slăbirea, în orice alt mod, a luptei împotriva corupției (par. 197 din decizie).***

Această constatare a contrarietății efectelor Deciziei nr. 685/2018 a Curții Constituționale cu dispozițiile de drept a Uniunii, ce instituie obligații formulate în termeni clari și preciși, care nu sunt însoțite de nicio condiție, este suficientă, prin ea însăși, pentru ca instanța să dea efect direct obiectivelor de referință enunțate în anexa la Decizia 2006/928 și să lase neaplicată hotărârea instanței de contencios constituțional, cel puțin în privința infracțiunilor de corupție, orice altă interpretare a dreptului Uniunii fiind contrară elementelor de interpretare furnizate de Curtea de Justiție și de natură a antrena răspunderea statului român.

Mai mult, Înalta Curte - Completul de 5 Judecători constată că aplicarea Deciziei nr. 685/2018 a Curții Constituționale, respectiv desființarea deciziei atacate și trimiterea cauzei spre rejudecarea apelului, ar face aplicabilă succesiv Decizia nr. 417/2019 a instanței de contencios constituțional, jurisprudența acesteia din urmă rezultată din deciziile menționate presupunând, în privința infracțiunilor de corupție a căror judecată în fond este de competența instanței supreme, necesitatea unei duble judecări a cauzei în primă instanță și, eventual, a unei triple judecări în apel.

Reamintim că, prin Decizia nr. 685/2018, Curtea Constituțională a stabilit că desemnarea prin tragere la sorți a doar 4 dintre cei 5 membri ai completurilor de 5 judecători ale Înaltei Curți de Casație și Justiție care se pronunță în apel este contrară art. 32 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, cu modificările și completările ulterioare, precizând, totodată, că această decizie se aplică de la data publicării sale în special în cauzele aflate în curs de judecată, precum și în cele finalizate, în măsura în care justițiabilii sunt încă în termenul de exercitare a căilor de atac extraordinare corespunzătoare, dar și că jurisprudența rezultată din decizia menționată impune ca toate aceste cauze să facă obiectul unei rejudecări în apel de către un complet de judecată ai cărui membri sunt determinați toți prin tragere la sorți.

Succesiv, prin Decizia nr. 417/2019, Curtea Constituțională a dispus ca toate cauzele soluționate de Înalta Curte de Casație și Justiție în primă instanță, anterior datei de 23 ianuarie 2019, și în care hotărârile pronunțate nu au devenit definitive la data pronunțării deciziei, respectiv 3 iulie 2019, să fie rejudecate de completuri specializate în materie de corupție, stabilite potrivit art. 29 alin. (1) din Legea nr. 78/2000, în interpretarea dată de instanța constituțională. Decizia are ca efect rejudecarea tuturor cauzelor care, la data de 23 ianuarie 2019, se aflau în curs de judecată în faza apelului, precum și a celor în care hotărârile au rămas definitive până la acea dată, însă au fost desființate ca urmare a exercitării căii extraordinare de atac a contestației în anulare în aplicarea Deciziei nr. 685/2018.

Având în vedere competența exclusivă a Înaltei Curți în soluționarea tuturor infracțiunilor de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii și de corupție în general, săvârșite de persoane care ocupă cele mai importante poziții în statul român, în cadrul puterii executive, legislative și judecătorești, ***jurisprudența Curții Constituționale menționată, astfel cum însăși Curtea de Justiție a Uniunii Europene a constatat, are un impact direct și generalizat asupra respectivei categorii de persoane*** și asupra tuturor cauzelor pronunțate în materie într-un interval considerabil de timp. Referitor la această chestiune, Înalta Curte constată că efectele Deciziei nr. 685/2018 vizează toate cauzele care s-au aflat pe rolul Completului de 5 Judecători în apel sau în care apelul a fost soluționat în perioada cuprinsă între ***2014 și decembrie 2018*** - când completurile de 5 judecători au fost constituite, în considerarea interpretării date de Curtea Constituțională, prin tragere la sorți a tuturor celor 5 membri - condiționat de respectarea termenului privind exercitarea contestației în anulare. Cât privește Decizia nr. 417/2019, aceasta este incidentă, potrivit Curții Constituționale, în apel, în toate cauzele pronunțate în fond de Înalta Curte în materie de corupție în intervalul de timp cuprins între ***2003 și 23 ianuarie 2019***, când, prin hotărâre de colegiu, Înalta Curte a constatat că toate completurile Secției penale sunt specializate în materie de corupție.

Or, aplicarea succesivă a deciziilor menționate presupune o dublă judecată a cauzei în primă instanță și, eventual, o triplă judecare în apel, iar reluarea ciclurilor procesuale, dată fiind complexitatea cauzelor și durata considerabilă de timp a procedurii până la pronunțarea unei hotărâri definitive, temporizează durata procesului și face aproape inevitabil ca, prin această prelungire, să se depășească termenele de prescripție a răspunderii penale aplicabile, riscul de impunitate devenind în acest fel sistemic față de categoria de persoane menționată, fiind de notorietate că pronunțarea unei hotărâri definitive în materie are loc deseori la limita împlinirii acestor termene de prescripție, cum este, de altfel, situația și în privința unora dintre infracțiunile de corupție ce au format obiectul cercetării în prezenta cauză. Astfel, cauzelor obiective (de pildă, particularitățile probatoriului, care deseori presupune efectuarea unor expertize complexe și eventual cooperări internaționale) și subiective (de exemplu, tergiversarea procedurilor sau chiar sustragerea celor cercetați de la proces) care duc la prelungirea duratei procedurilor în materie de corupție la nivel înalt, precum și a celor având ca obiect infracțiuni de abuz în serviciu și evaziune fiscală, li se adaugă reluarea ciclurilor procesuale. Este relevant și faptul că, în

aplicarea principiului legii penale mai favorabile, pot fi incidente dispoziții privind termene speciale de prescripție mai scurte, dar și împrejurarea că obligația motivării hotărârilor odată cu pronunțarea soluției prelungește durata procedurii în apel cu câteva luni, dacă se are în vedere durata termenului de recomandare.

Dincolo de aceste aspecte care fundamentează riscul împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale, riscul de impunitate rezultă și din dificultatea de a readministra probele testimoniale, trecerea timpului fiind de natură a altera memoria martorilor sau de a face imposibilă audierea lor, fie pentru că aceștia nu se mai prezintă în instanță, fie pentru că refuză să reitereze declarațiile, fie din cauza vârstei sau a încetării din viață.

Ca atare, în raport cu reperele de interpretare a dreptului Uniunii necesare pentru soluționarea litigiului principal, oferite de instanța de contencios european și menționate la paragrafele 200-202 din decizie, practica națională, rezultat al aplicării deciziilor Curții Constituționale amintite, este de natură a împiedica sancționarea, în mod efectiv și disuasiv, a persoanelor care ocupă cele mai importante poziții în statul român și care au fost condamnate pentru săvârșirea, în exercitarea funcțiilor lor, a unor fapte de fraudă gravă și/sau de corupție gravă, ***de o manieră incompatibilă cu dreptul Uniunii***.

În privința semnificației sintagmei „risc sistemic de impunitate”, se impune o primă observație, și anume aceea că aprecierea existenței unui astfel de risc nu se raportează exclusiv la situația concretă din cauză, noțiunea „sistemic” excluzând *de plano* o astfel de interpretare.

O a doua observație vizează conceptul de „risc”, care exprimă probabilitatea unor întâmplări negative și impactul acesteia, riscul fiind un eveniment incert sau o condiție care, dacă apare, produce un efect asupra unor obiective. Cu alte cuvinte, evaluarea existenței unui risc presupune o deducție logică bazată pe un set de împrejurări care fundamentează, în mod rezonabil, presupunerea obiectivă că, în cazul nostru, o anumită practică judiciară are aptitudinea de a produce un anumit efect.

De altfel, riscul sistemic de impunitate nu are semnificația împlinirii iminente a termenului de prescripție într-o cauză dată, semnificație care ar genera, prin ea însăși, o practică judiciară neunitară și nici nu se rezumă în mod exclusiv la împlinirea termenului de prescripție, ci se referă la orice altă împrejurare care ar avea aptitudinea de a produce acest rezultat, în dezlegarea dată de Curtea de Justiție la punctul 2 din dispozitivul deciziei nefiind menționată o asemenea condiție limitativă. Faptul că, în considerentele hotărârii, se face referire punctuală la împlinirea termenului de prescripție se datorează necesității de a analiza argumentele prezentate de instanțele de trimitere, însă cauzele care atrag impunitatea pot fi multiple, iar Curtea nu a restrâns în dispozitivul hotărârii pronunțate posibilitatea de evaluare a riscului de impunitate prin raportare la criteriul prescripției.

Contrar susținerilor contestatorilor condamnați, revine instanței aprecierea asupra existenței unui „risc sistemic de impunitate”, în considerarea competențelor sale de instanță a Uniunii abilitată să dea efect direct dreptului Uniunii, astfel cum a fost interpretat de Curtea de Justiție. De altfel, existența

unui risc face obiectul evaluării și în cadrul altor proceduri, de pildă, cele având ca obiect luarea unor măsuri preventive sau a unor măsuri asigurătorii.

Cât privește referirea la un număr considerabil de cauze în explicitarea noțiunii de „risc sistematic” utilizată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în cauza Taricco și alții, C-105/14, contrar susținerilor apărării, criteriul de evaluare nu poate fi unul abstract, o astfel de analiză având un caracter arbitrar și făcând imposibilă însăși aplicarea dezlegării date de Curte. Criteriul de apreciere este unul concret și este cel oferit de Curte în paragraful 201 al deciziei menționate, respectiv prin raportare la numărul de cauze pronunțate în materie de corupție, față de o categorie de persoane. Or, astfel cum însăși Curtea de Justiție a Uniunii Europene a observat, deciziile Curții Constituționale sunt susceptibile să aibă un impact direct și generalizat, chiar dacă limitat în timp, și chiar au produs un astfel de efect. Așadar, statistic vorbind, riscul de impunitate este sistemic prin raportarea efectului deciziilor instanței de contencios constituțional la numărul de cauze aflate pe rol sau pronunțate în materie de instanța supremă, în intervalul de timp de referință.

Cel mai relevant indicator al existenței riscului sistemic de impunitate este faptul că la peste 4 ani și jumătate de la pronunțarea Deciziei nr. 685/2018, în niciuna dintre cauzele trimise spre rejudecare, efect direct al acestei decizii, nu a fost pronunțată o hotărâre definitivă.

În altă ordine de idei, CJUE a statuat că obligația de a se asigura că astfel de infracțiuni fac obiectul unor sancțiuni penale, care au caracter efectiv și disuasiv, nu absolvă instanța națională de verificarea respectării drepturilor fundamentale garantate la art. 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, fără ca această instanță să poată aplica un standard național de protecție a drepturilor fundamentale care să implice un asemenea risc sistemic de impunitate. Or, ***cerințele care decurg din acest articol nu împiedică o eventuală neaplicare a jurisprudenței Curții Constituționale referitoare la compunerea Completurilor de 5 Judecători din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.***

Sub acest aspect, Curtea a evidențiat reperatele concludente în paragrafele 205-209 din decizie, respectiv faptul că o neregularitate comisă cu ocazia compunerii completurilor de judecată determină o încălcare a articolului 47 atunci când această neregularitate este de o asemenea natură și gravitate încât creează un risc real ca alte ramuri ale puterii, în special, executivul, să poată exercita o putere discreționară nejustificată care să pună în pericol integritatea procesului de compunere al completurilor de judecată și să creeze o îndoială legitimă în percepția justițiabililor asupra independenței și imparțialității judecătorilor, Curtea menționând, în acest sens, hotărârile pronunțate în cauzele C-542/18 RX-II, C-543/18 RX-II și C-487/19.

Or, în cauză, nu se regăsește niciunul dintre criteriile enunțate, constituirea completurilor de 5 judecători potrivit interpretării unor texte legale dată de Colegiul de conducere al instanței supreme și transpusă în Regulamentul de organizare și funcționare administrativă, necontestată și îmbrățișată unanim de practica judiciară, neputând fi circumscrisă unei încălcări a cărei gravitate să justifice rezonabil efectele pe care Curtea Constituțională le atașează deciziei.

De altfel, Curtea de Justiție afirmă explicit că, deși Curtea Constituțională a statuat că practica Înaltei Curte de Casație și Justiție, întemeiată pe Regulamentul de organizare și funcționare administrativă, anterioară deciziilor în discuție, nu era conformă cu dispozițiile naționale aplicabile, **„nu rezultă că această practică era viciată de o încălcare vădită a unei norme fundamentale a sistemului judiciar din România de natură să pună în discuție caracterul de instanță „constituită în prealabil prin lege”** (par. 207).

Dincolo de caracterul discutabil al argumentului privind un pretins standard național de protecție constând în tragerea la sorți a judecătorilor unei instanțe pentru desemnarea acestora în compunerea unui complet, Curtea de Justiție a amintit că **„atunci când o instanță a unui stat membru este chemată să controleze conformitatea cu drepturile fundamentale a unei dispoziții sau a unei măsuri naționale care, într-o situație în care acțiunea statelor membre nu este în întregime determinată de dreptul Uniunii, pune în aplicare acest drept în sensul articolului 51 alineatul (1) din cartă, articolul 53 din cartă confirmă că autoritățile și instanțele naționale sunt libere să aplice standarde naționale de protecție a drepturilor fundamentale, cu condiția ca această aplicare să nu compromită gradul de protecție prevăzut de cartă, astfel cum a fost interpretată de Curte, și nici supremația, unitatea și caracterul efectiv al dreptului Uniunii** (Hotărârea din 26 februarie 2013, Åkerberg Fransson, [C-617/10](#), [EU:C:2013:105](#), punctul 29, Hotărârea din 26 februarie 2013, Melloni, [C-399/11](#), [EU:C:2013:107](#), punctul 60, precum și Hotărârea din 29 iulie 2019, Pelham și alții, [C-476/17](#), [EU:C:2019:624](#), punctul 80)” (paragraf 211).

Mai mult, în paragraful 212, se arată expres că, în măsura în care se constată că aplicarea jurisprudenței Curții Constituționale rezultate din deciziile respective implică un risc sistemic de impunitate, **„aplicarea standardului național de protecție invocat de PM, presupunând că ar fi dovedit, ar fi de natură să compromită supremația, unitatea și caracterul efectiv al dreptului Uniunii, în special a articolului 325 alineatul (1) TFUE coroborat cu articolul 2 din Convenția PIF, precum și a Deciziei 2006/928. Astfel, în această ipoteză, aplicarea respectivului standard național de protecție ar implica un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni grave de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii sau de corupție în general, cu încălcarea cerinței care rezultă din dispozițiile menționate de a prevedea sancțiuni efective și disuasive pentru combaterea infracțiunilor de această natură”**.

În ce privește susținerile apărării fundamentate pe interpretarea dată de Curtea de Justiție în cauza [C-42/17](#), M. A. S. și M. B., cunoscută sub numele Taricco 2, prin care s-a statuat că, dacă instanța națională ajunge să considere că obligația de a lăsa neaplicate dispozițiile naționale se lovește de principiul legalității infracțiunilor și pedepselor, astfel cum este consacrat la articolul 49 din cartă, ea nu este ținută să se conformeze acestei obligații, se constată că, în cuprinsul deciziei din 21 decembrie 2021, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a menționat, punctual, în paragraful 209, că, în cauză, situația este distinctă. Mai mult, s-a arătat expres **„În schimb, cerințele care decurg din articolul 47 al doilea paragraf prima teză din cartă nu împiedică neaplicarea jurisprudenței**

rezultate din Deciziile nr. 685/2018 și nr. 417/2019 în cauzele C-357/19, C-840/19 și C-811/19”.

Astfel, principiul legalității infracțiunilor și pedepselor consacrat la articolul 49 din cartă are același înțeles și același domeniu de aplicare ca dreptul garantat prin articolul 7 alineatul (1) din CEDO, referitor la conținutul căruia Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cadrul unei bogate jurisprudențe că vizează cerințele privind previzibilitatea, precizia și neretroactivitatea normei penale de incriminare. Or, dreptul la o instanță constituită prin lege, componentă a dreptului la un proces echitabil, este un drept distinct, prevăzut de articolul 47 din cartă și garantat de art. 6 CEDO.

Mai mult, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, dezvoltată în aplicarea art. 7 din Convenție, instituie un standard asemănător celui regăsit în dreptul intern, instanța europeană statuând că regulile privind retroactivitatea aplicării legii penale vizează numai dispozițiilor care definesc infracțiunile și pedepsele, în schimb, „fiind rezonabil ca instanțele naționale să aplice principiul *tempus regit actum* în privința regulilor de procedură” (a se vedea, *mutatis mutandis, cauza Scoppola c. Italiei, nr. 2, 10249/03, Marea Cameră, hotărârea din data de 17.09.2009, cauza Cesare Previti c. Italiei, 1845/08, hotărârea din 12.02.2013*).

Din această perspectivă, se poate conchide că repunerea în discuție a legalității compunerii completului de judecată care a pronunțat, în speță, decizia definitivă nr. 93 din data de 5 iunie 2018, exclusiv în baza unui act de jurisdicție constituțională adoptat la 7 noiembrie 2018 și în unicul scop al valorificării retroactive a acestuia din urmă, nu are fundament în normele juridice naționale sau europene pertinente.

Legislația internă nu prevede, expres sau implicit, posibilitatea redeschiderii unui proces penal, prin exercitarea unei căi extraordinare de atac, în ipoteza în care, ulterior rămânerii definitive a hotărârii, printr-un act de jurisdicție constituțională pronunțat într-un conflict de natură constituțională, Curtea a dat o anumită interpretare unei norme de procedură incidentă în acea cauză. Ipoteza reglementată de art. 453 alin. 1 lit. f Cod de procedură penală, referitoare la revizuirea hotărârilor penale, are în vedere o situație distinctă (în care o normă legală pe care s-a întemeiat hotărârea a fost declarată neconstituțională urmare a admiterii unei excepții de neconstituționalitate, în acea cauză) și nu este aplicabilă cazurilor de tipul celui incident în speță.

Dincolo de considerentele expuse anterior (ce țin de aplicarea regulii *tempus regit actum*), se impune a fi analizate susținerile în apărare referitoare la o pretinsă încălcare a dreptului la un proces echitabil prin raportare la jurisprudența Curții Europene, în care s-a statuat că, în materie penală, dreptul unui acuzat necesită o protecție sporită în comparație cu procedura civilă, deoarece cerințele securității juridice nu sunt absolute; considerente ce țin de apariția unor fapte noi sau descoperirea unui viciu fundamental în procedura anterioară, care ar fi putut afecta rezultatul procesului, pot pleda pentru redeschiderea acestuia (a se vedea, *mutatis mutandis, cauza Sutyazhnik c. Rusiei, 8269/02, hotărârea din 10.12.2009, cauza Moreira Ferreira c. Portugaliei (nr.2), Marea Camera, 19867/12, hotărârea din 11 iulie 2017*).

O necesară evaluare a particularităților cauzei prin raportare la exigențele principiului securității juridice, astfel cum rezultă din art. 6 par. 1 din Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale, dar și la dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori, prevăzut de art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenție, legitimează aprecierea că, în prezenta cauză, **nu a existat un viciu fundamental** în procedura anterioară, de natură să afecteze hotărârea definitivă pronunțată și să justifice redeschiderea procesului penal, în lumina paragrafului 2 al art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenție.

Astfel, dispozițiile art. 32 și art. 33 din Legea nr. 304/2004, în vigoare la data de 5 iunie 2018, statuau, într-o formă imprecisă, că președintele secției penale a instanței supreme are prerogativa de a prezida completul de 5 judecători, fără a condiționa o atare prerogativă de desemnarea sa în complet prin tragere la sorți. Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți – act administrativ cu caracter normativ –, adoptat în exercitarea competenței prevăzute de art. 29 lit. a) din Legea nr. 304/2004 și publicat în Monitorul Oficial, prevedea, în mod expres, cine prezidează completele de 5 judecători, toate normele legale evocate fiind accesibile părților.

Pe durata soluționării apelurilor, contestatorii nu au invocat vreun viciu de legalitate a compunerii completului de judecată și nici nu au contestat imparțialitatea obiectivă a președintelui completului, în considerarea eventuală a modului său de desemnare în formațiunea de judecată, deși aveau posibilitatea să o facă, o atare poziție nefiind manifestată de nicio altă parte în proces.

Este cert că președintele de secție era numit din rândul judecătorilor instanței supreme, prezenta garanții de independență și imparțialitate similare celorlalți membri ai completului de judecată, iar funcția de conducere deținută îi conferea, în cadrul secției, prerogative de natură exclusiv administrativă. Este, de asemenea, evident că soluția dispusă în apel, prin decizia nr. 93/2018, a fost rezultatul acordului unanim al tuturor celor cinci membri ai completului asupra tuturor aspectelor de fapt și de drept, contestatorii neinvocând, în calea extraordinară de atac, vreun indiciu de viciere a acestui acord, ca efect al participării în complet a președintelui de secție.

În acest context, situația invocată pe calea contestațiilor în anulare nu a constituit un viciu de o importanță cu adevărat fundamentală în procedură anterioară, care să fi afectat rezultatul procesului.

În ce privește argumentul privind practica judiciară a instanței supreme pe chestiunea de drept a constituirii completurilor și a efectelor deciziilor Curții Constituționale relevante, constatăm, în primul rând, că jurisprudența nu a fost unanimă, fiind exprimate opinii separate și existând chiar și o soluție de respingere a contestației în anulare (decizia penală nr. 120 din 22 aprilie 2019, pronunțată în dosarul 2686/1/2018), iar, în al doilea rând, că decizia pronunțată de CJUE constituie un element de noutate care face diferită situația juridică a contestatorilor din prezenta cauză. Or, egalitatea de tratament presupune ca cel care o invocă să se afle în aceeași situație juridică.

Ca atare, dând efect direct articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, articolului 325 alineatul (1) TFUE, precum și Deciziei 2006/928, în interpretarea dată de Curtea Europeană de Justiție, Marea Cameră, prin hotărârea pronunțată la data de 21 decembrie 2021, în cauzele conexe C-357/19, C-

379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, Înalta Curte, Completul de 5 Judecători, va lăsa neaplicată Decizia nr. 685 din 7 noiembrie 2018 a Curții Constituționale, aplicarea standardului instituit prin decizia ultim menționată, relativ la noțiunea de instanță constituită potrivit legii, fiind de natură a genera un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni grave de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii și de corupție în general, cu încălcarea dispozițiilor menționate, în condițiile în care viciul constat nu este de natură să afecteze dreptul la un proces echitabil potrivit standardelor europene.

Analizând contestațiile în anulare formulate prin prisma motivului invocat, respectiv prevederile art. 426 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători, cu majoritate constată caracterul nefondat al acestora pentru motivele ce se vor expune în continuare.

Preparator, Înalta Curte - Completul de 5 Judecători reține că, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.*

Totodată, potrivit art. 2 alin. (1) din aceeași lege, *justiția se desfășoară de către judecători în numele legii, este unică, imparțială și egală pentru toți.*

Conform prevederilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *judecătorii sunt independenți și se supun numai legii, aceștia trebuie să fie imparțiali, având libertate deplină în soluționarea cauzelor deduse judecării, în conformitate cu legea.*

Pe de altă parte, prin dispozițiile art. 4 alin. (4) din legea anterior referită, se instituie interdicția *judecătorilor de a putea refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă.*

Aceste prevederi legale cu valoare de principiu, care instituie, în sarcina instanțelor judecătorești, și implicit a judecătorilor, competența exclusivă de interpretare și aplicare a legii în procedurile judiciare pendente, au fost transpuse și în jurisprudența instanței de contencios constituțional. Astfel, prin decizia nr. 108/2014, pronunțându-se asupra cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritatea judecătorească și autoritatea executivă, Curtea Constituțională a stabilit că aceasta din urmă *nu poate da dezlegare unor probleme litigioase care intră în competența altor autorități și instituții publice, motiv pentru care, modul de interpretare și aplicare al dispozițiilor legale incidente intră în sfera de desfășurare a actului de justiție cu condiția ca instanțele judecătorești să fie sesizate prin acțiuni specifice.*

Tot cu titlu preliminar analizei contestațiilor în anulare, Înalta Curte - Completul de 5 Judecători apreciază că este necesară prezentarea succesiunii în timp a dispozițiilor legale reclamate ca fiind încălcate în cauză de către instanța de apel care a pronunțat hotărârea a cărei anulare se cere, respectiv art. 32 din Legea nr. 304/2004, care reglementează compunerea Completului de 5 judecători din cadrul instanței supreme.

Astfel, acest text de lege a suferit, în intervalul 2013 – 2018, o serie de modificări după cum urmează:

Potrivit dispozițiilor legale incidente în anul 2013, ca interval de referință, art. 32 din legea precitată avea următorul conținut:

„(1) La începutul fiecărui an, în materie penală se stabilesc două complete de 5 judecători formate numai din judecători din cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(2) În alte materii decât cea penală se stabilesc la începutul fiecărui an două complete de 5 judecători.

(3) În compunerea completelor prevăzute la alin. (2) intră, de regulă, judecători specializați, în funcție de natura cauzei.

(4) Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție aprobă compunerea completelor de 5 judecători. Judecătorii care fac parte din aceste complete sunt desemnați de președintele sau, în lipsa acestuia, de vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție. Schimbarea membrilor completelor se face în mod excepțional, pe baza criteriilor obiective stabilite de Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(5) Completul de 5 judecători este prezidat de președintele sau vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție. În lipsa acestora, completul poate fi prezidat de un președinte de secție desemnat în acest scop de președintele sau, în lipsa acestuia, de vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(6) Cauzele care intră în competența completelor prevăzute la alin. (1) și (2) vor fi repartizate aleatoriu în sistem informatizat.”

Ulterior, prin Legea nr. 255/2013, alineatele (1), (4) și (5) ale art. 32 au fost modificate și aveau următorul cuprins:

„(1) La începutul fiecărui an, în materie penală se stabilesc complete de 5 judecători formate numai din judecători din cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(4) Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție aprobă numărul și compunerea completelor de 5 judecători, la propunerea președintelui Secției penale. Judecătorii care fac parte din aceste complete sunt desemnați, prin tragere la sorți, în ședință publică, de președintele sau, în lipsa acestuia, de vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție. Schimbarea membrilor completelor se face în mod excepțional, pe baza criteriilor obiective stabilite de Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(5) Completul de 5 judecători este prezidat de președintele sau vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, atunci când acesta face parte din complet, potrivit alin. (4), de președintele Secției penale sau de decanul de vârstă, după caz.”

Din dispozițiile legale precitate, în vigoare la data soluționării cauzei în care a fost pronunțată decizia penală atacată, rezultă că modificările textului de lege vizau numărul completurilor de 5 judecători din materie penală, care nu mai era limitat la două, implicarea președintelui Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție în propunerea numărului și a componenței acestora,

desemnarea judecătorilor din aceste formațiuni de judecată prin tragere la sorți și stabilirea celui care prezida completul de 5 judecători în persoana președintelui sau vicepreședintelui Înaltei Curți, atunci când acesta făcea parte din complet, a președintelui Secției penale, fără a se face vreo altă precizare și, în aceeași modalitate, a decanului de vârstă.

Se constată că modificările intervenite nu au fost corelate și cu alte texte din legea de organizare judiciară, care au rămas neschimbate.

Astfel, deși se reglementa un număr nelimitat de completuri de 5 judecători în materie penală și două completuri în alte materii, numărul total al completurilor de 5 judecători din cadrul Înaltei Curți a rămas nemodificat, respectiv 4 (art. 19 din Legea nr. 304/2004).

Totodată, modificările aduse art. 32 nu au fost corelate cu dispozițiile art. 33, care, de asemenea, au rămas neschimbate și care prevedeau, în alineatul (1), că: „președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție sau, în lipsa acestuia, unul dintre vicepreședinți prezidează Secțiile Unite, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, precum și Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, **Completul de 5 judecători** și orice complet în cadrul secțiilor, când participă la judecată”, iar, în alineatul (3), că: „președinții de secții pot prezida orice complet de judecată din cadrul secției, iar ceilalți judecători prezidează prin rotație”.

Or, se constată că, în enumerarea formațiunilor de judecată din cadrul instanței supreme prezidate de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și, în lipsa acestuia, de unul dintre vicepreședinți, era menționat expres de legiuitor și Completul de 5 judecători, alături de Secțiile Unite, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, precum și Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Astfel, conținutul prevederilor legale precitate reglementa conducerea completurilor de 5 judecători de către președintele, respectiv vicepreședinții instanței supreme, în contradicție evidentă cu dispozițiile art. 32 alin. (4) care reglementau tragerea la sorți a judecătorilor din cadrul acestor completuri.

Mai mult, conform noilor modificări, președintele Secției penale avea competența exclusivă de a propune numărul și componența completurilor de 5 judecători, în lipsa unei prevederi exprese a legiuitorului, în toate materiile, deși în alineatul (3) al art. 32 (rămas nemodificat) se institua regula specializării judecătorilor din componerea completurilor, în funcție de natura cauzei.

În plus, teza a doua din alineatul (5) al art. 32, referitoare la prezidarea de către președintele Secției penale sau a decanului de vârstă a completurilor de 5 judecători, cu privire la care legiuitorul nu a făcut nicio mențiune așa cum a făcut-o în cazul președintelui instanței și a vicepreședintelui (*atunci când acesta face parte din complet*) contrazice prevederea din alineatul (4) al aceluiași articol conform căruia judecătorii care fac parte din aceste completuri sunt desemnați prin tragere la sorți. Interpretarea literală a art. 32 alin. (5) din Legea nr. 304/2004, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 255/2013, îndrituia președintele Secției penale sau decanul de vârstă, după caz, să conducă completurile de 5 judecători, indiferent de materie. De altfel, președinții secțiilor civile erau excluși de la conducerea completurilor de 5 judecători în materie

civilă, deși, și în cadrul completurilor de 5 judecători trebuie respectat principiul specializării.

Aspectele relevate anterior denotă lipsa de claritate a modificărilor legislative, imprecizia termenilor folosiți de legiuitor fiind de natură a conduce la interpretări juridice diferite.

De altfel, realitatea juridică a confirmat această concluzie. Însă, deși desemnarea, prin tragere la sorți, a 4 din cei 5 membri ai completurilor de judecată, a avut caracter public și transparent, fiind cunoscută tuturor participanților din procesele penale, niciuna dintre părțile implicate în procedurile judiciare aflate pe rolul completurilor de 5 judecători ori apărătorii acestora sau Ministerul Public, în intervalul cuprins între 01.02.2014, când au intrat în vigoare modificările referite, și până la pronunțarea, de către Curtea Constituțională, a deciziei nr. 685/07.11.2018, nu au invocat nelegala compunere a formațiunilor de judecată nici cu ocazia soluționării apelurilor și nici ulterior rămânerii definitive a deciziilor penale, ca motiv de contestație în anulare, aceeași fiind situația și în prezenta cauză. Pe cale de consecință, se constată că atât instanța supremă, cât și părțile și Ministerul Public au dat aceeași interpretare dispozițiilor legale privind compunerea completurilor de 5 judecători.

Ulterior pronunțării deciziei penale atacate în prezenta cauză, prin intrarea în vigoare a Legii nr. 207/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004, s-au stabilit cu claritate regulile privind completurile de 5 judecători, atât în materie penală, cât și în alte materii, respectiv desemnarea, prin tragere la sorți, a tuturor membrilor acestora, precizarea expresă a persoanelor, dar și a modalității concrete în care se prezidează aceste completuri.

Astfel, art. 32 din Legea nr. 304/2004 are, în prezent, următorul conținut, ambiguitățile și contradicțiile legislative cuprinse în reglementarea anterioară generatoare de interpretări diferite a textelor de lege fiind înlăturate prin prevederile inserate, cu claritate și precizie, în special, în alineatele (5) și (6) ale articolului precitat:

„(5) Completul de 5 judecători este prezidat de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, de unul dintre cei 2 vicepreședinți sau de președinții de secție atunci când aceștia fac parte din complet, desemnați potrivit alin. 4 (prin tragere la sorți).

(6) În cazul în care niciunul dintre aceștia nu a fost desemnat să facă parte din completurile de 5 judecători, completul este prezidat, prin rotație, de fiecare judecător, în ordinea vechimii în magistratură a acestora.”

Este incontestabil că, prin Decizia nr. 685 din data de 7 noiembrie 2018 a Curții Constituționale (publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 1021 din 29 noiembrie 2018), *interpretarea jurisprudențială unitară a normelor de referință, constantă în intervalul 01.02.2014 – 23.07.2018, a fost invalidată de instanța de contencios constituțional, însă această împrejurare nu este de natură a afecta legalitatea compunerii instanței care a pronunțat soluția definitivă anterior atât modificărilor aduse Legii nr. 304/2004 prin Legea nr. 207/2018, cât și datei publicării în Monitorul Oficial a deciziei nr. 685/2018.*

Astfel, dispozițiile legale *în vigoare la data de 5 iunie 2018*, relevante cu privire la desemnarea membrilor și conducerea completurilor de 5 judecători

erau cuprinse în art. 32 alin. (4), (5) și art. 33 din Legea nr. 304/2004, precum și în art. 28 alin. (4) și art. 29 din Regulamentul din 21 septembrie 2004 privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel cum a fost modificat prin Hotărârea nr. 3 din 28 ianuarie 2014 a Înaltei Curți, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 75 din 30 ianuarie 2014, potrivit căroră ”Completele de 5 judecători sunt prezidate, după caz, de președintele, vicepreședinții, președintele Secției penale sau decanul de vârstă”; ”În scopul stabilirii completelor de 5 judecători în materie penală, președintele sau, în lipsa acestuia, unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție desemnează anual, prin tragere la sorti, în ședință publică, *câte 4 sau, după caz, câte 5 judecători* (n.r) din cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru fiecare complet”. Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți – act administrativ cu caracter normativ, publicat în Monitorul Oficial – prevedea, prin norme previzibile și accesibile părților, care sunt judecătorii instanței supreme care prezidează completurile de 5 judecători.

Imprecizia relevată de interpretarea gramaticală a textului art. 32 alin. (5) din Legea nr. 304/2004, în forma în vigoare la acea dată (care nu includea președintele Secției penale în enumerarea judecătorilor căroră, potrivit legii, le revenea atribuția de a prezida completul de 5 judecători, atunci când făceau parte din complet ”potrivit alin. 4”) era contrabalansată, astfel, de o interpretare sistematică a normei (mai ales în coroborare cu art. 33 din aceeași lege) și de clarificările aduse prin legislația secundară, adoptată, conform art. 29 alin. (1) lit. a din Legea nr. 304/2004, în vederea organizării executării legii la nivelul instanței supreme.

Acest context normativ primar și secundar, *în vigoare la data soluționării definitive a prezentei cauze*, a constituit baza juridică a participării, în Completul de 5 judecători și a prezidării acestei formațiuni de judecată, de către președintele, vicepreședinții instanței supreme ori președintele Secției penale, după caz.

În intervalul de timp premergător intrării în vigoare a Legii nr. 207/2018, *pe toată durata de activitate a Legii nr. 304/2004* (astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 255/2013), interpretarea ansamblului normelor anterior menționate a fost unanim reflectată în modul de alcătuire a completurilor de 5 judecători și necontestată nici în speța de față (pe durata soluționării apelului), nici în alte cauze deduse judecătii acestor completuri.

Dacă, în contextul considerentelor regăsite în paragraful 130 al deciziei nr. 685/2018 a Curții Constituționale, o atare realitate juridică a fost apreciată irelevantă pentru constatarea conflictului juridic de natură constituțională, din perspectiva procesului de aplicare efectivă a legii și a deciziei Curții în calea extraordinară de atac a contestației în anulare, ea reprezintă, prin raportare la exigențele art. 126 alin. 1 din Constituție, punctul de pornire în analiza realizată de instanță.

Din această perspectivă, considerăm că nu se poate face abstracție de faptul că aplicarea în timp a normelor de procedură penală – cum sunt și cele care reglementează alcătuirea completului de judecată – este supusă regulii *tempus regit actum*.

Exigențele acestui principiu fundamental operează atât în ipoteza în care intervin *modificări legislative* ale unor norme de procedură (caz în care art. 15 alin. 2 din Constituție instituie o prohibiție expresă de aplicare retroactivă a noii legi), cât și în ipoteza în care sunt emise *acte jurisdicționale obligatorii*, prin care se interpretează dispoziții de această natură.

Indiferent de emitentul lor, *actele jurisdicționale* prin care sunt supuse interpretării ori, după caz, sunt sancționate pentru neconstituționalitate normele de procedură produc întotdeauna *efecte numai pentru viitor*, caracter consacrat expres atât în cazul deciziilor de contencios constituțional (art. 147 alin. 4 Constituție), cât și al deciziilor obligatorii pronunțate de Înalta Curte în exercitarea atribuțiilor sale de unificare a practicii judiciare [art. 126 alin. (2), (3) Constituție și art. 474 alin. (2), (4) și art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală]. Astfel de acte de jurisdicție nu sunt aplicabile raporturilor juridice *soluționate definitiv anterior* adoptării lor, cu singura excepție a situației prevăzute de art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală (în măsura în care sunt întrunite toate cerințele textului de lege).

În cazul particular al contestației în anulare, repunerea în discuție a soluției definitive se grefează întotdeauna pe erori de procedură, circumscrise motivelor prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală, prin care se tinde la asigurarea conformității depline dintre hotărârea definitivă și exigențele de legalitate ale procesului penal. În demersul de verificare a acestei conformități, baza normativă a analizei instanței o constituie, însă, *legea în vigoare la data pronunțării hotărârii definitive*, numai în raport de această lege urmând a se verifica dacă instanța de apel a comis erori de drept și dacă ele au viciat sau nu procedura ce a premers pronunțării deciziei definitive.

Având natura juridică a unei căi extraordinare de atac, de *anulare* și retractare a hotărârilor definitive ce conțin erori de drept, contestația în anulare are întotdeauna ca temei exclusiv *nulitatea* unor acte de procedură efectuate anterior pronunțării hotărârii (*error in procedendo*). La rândul său, noțiunea de "*nulitate*" implică întotdeauna încălcarea prescripțiilor legale *în vigoare* la data efectuării actului nul sau anulabil.

Orice modificare legislativă adusă normelor de procedură ulterior pronunțării hotărârii definitive, chiar premergător comunicării acesteia ca act procedural, este irelevantă sub aspectul legalității deciziei și nesusceptibilă a atrage, *eo ipso*, desființarea sa. A admite posibilitatea ca soluția dată printr-o hotărâre definitivă să fie repusă în discuție ca efect exclusiv al intervenirii, ulterior pronunțării sale, a unei legi noi de procedură sau *a fortiori* a unei interpretări obligatorii a normei de drept procesual printr-un act de jurisdicție, înseamnă, implicit, a recunoaște posibilitatea aplicării retroactive a legii procesual penale în scopul anulării unei hotărâri rămase definitive sub imperiul altei legi.

Or, în dreptul intern, dispozițiile art. 15 alin. 2 din Constituție instituie explicit principiul neretroactivității legii de procedură.

La rândul său, jurisprudența Curții Constituționale, dezvoltată inclusiv pe tărâmul atribuției prevăzute de art. 146 lit. e) Cod de procedură penală, exclude eventuala asimilare a deciziilor sale cu un temei pentru repunerea în discuție a hotărârilor definitive.

În deciziile prin care a soluționat conflicte juridice de natură constituțională în care a fost implicată autoritatea judecătorească, Curtea Constituțională a subliniat în mod constant că "Efectul *ex nunc* al actelor Curții constituie o *aplicare a principiului neretroactivității, garanție fundamentală a drepturilor constituționale de natură a asigura securitatea juridică* (s.n) și încrederea cetățenilor în sistemul de drept, o premisă a respectării separației puterilor în stat, contribuind, în acest fel, la consolidarea statului de drept. Pe cale de consecință, efectele deciziei Curții nu pot viza decât actele, acțiunile, inacțiunile sau operațiunile ce urmează a se desfășura în viitor de către autoritățile publice implicate în conflictul juridic de natură constituțională" (Decizia nr. 838 din 27.05.2009, publicată în M.Of. nr. 461 din 03.07.2009, Decizia nr. 972 din 21.11.2012, publicată în M.Of. nr. 800 din 28.11.2012, Decizia nr. 460 din 13.11.2013, Publicată în M. Of. nr. 762 din 09.12.2013, toate pronunțate de Curtea Constituțională).

Totodată, prin Decizia nr. 838 din 27.05.2009, evocată supra, constatând existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, pe de o parte, și Parlamentul României și Guvernul României, pe de altă parte, Curtea a subliniat că sesizarea sa pentru îndeplinirea atribuției referitoare la soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, precum și *decizia* prin care se stabilește existența unui conflict și *modul de soluționare* a acestuia "**nu pot constitui elementele exercitării unei căi de atac, ce ar avea ca scop lipsirea de efecte juridice a unor hotărâri judecătorești**".

A reținut, de asemenea, că „asimilarea atribuției prevăzute de art. 146 lit. e) din Constituție cu efectuarea de către Curtea Constituțională a unui control de legalitate/constituționalitate asupra hotărârilor judecătorești, transformând Curtea într-o instanță de control judiciar, *ar echivala cu o deturnare a dispozițiilor constituționale privind soluționarea conflictelor juridice și o încălcare flagrantă a competenței Curții Constituționale.* (...) Așa fiind, apare ca evident că *decizia pronunțată de Curtea Constituțională în soluționarea conflictului juridic de natură constituțională nu poate produce niciun efect cu privire la valabilitatea deciziilor deja pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție* în exercitarea atribuției consacrate de art. 329 din Codul de procedură civilă. De altfel, Curtea a statuat și cu alte ocazii că, potrivit competențelor sale, care sunt expres și limitativ prevăzute de [art. 146](#) din Constituție și de Legea nr. 47/1992, aceasta asigură, pe calea controlului de constituționalitate, supremația Constituției în sistemul juridic normativ, nefiind competentă să cenzureze legalitatea unor hotărâri judecătorești sau să constate că acestea sunt lipsite de efecte juridice”.

Prin urmare, motivul invocat nu se circumscrie cazului de contestație în anulare privind compunerea completului de judecată, instanța de apel fiind compusă potrivit legii în vigoare și potrivit interpretării unanime și necontestate date actelor normative relevante la data pronunțării.

În ce privește completarea motivelor contestației în anulare formulată de contestatorul condamnat Breazu Liberiu Tudor în cadrul căreia acesta invocă nerespectarea principiului continuității, Înalta Curte - Completul de 5 judecători constată că această chestiune excedează motivelor pentru care a fost admisă în

principiu contestația în anulare și, ca atare, instanța nu este abilitată să analizeze această critică.

Față de aceste considerente, Înalta Curte - Completul de 5 judecători, **cu majoritate**, va respinge, ca nefondate, contestațiile în anulare formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție și condamnații Udrea Elena Gabriela, Breazu Libieriu Tudor, Nastasia Gheorghe și Obreja Rudel împotriva deciziei penale nr. 93 din data de 5 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători în dosarul nr. 2303/1/2017, iar în baza art. 275 alin. (2) din Codul de procedură penală va obliga contestatorii condamnați la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:**

Cu majoritate,

Respinge, ca nefondate, contestațiile în anulare formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție și condamnații Udrea Elena Gabriela, Breazu Libieriu Tudor, Nastasia Gheorghe și Obreja Rudel împotriva deciziei penale nr. 93 din data de 5 iunie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători în dosarul nr. 2303/1/2017.

Constată că, prin încheierea nr. 210 din data de 19 decembrie 2018 pronunțată în dosarul nr. 3168/1/2018, reunit la prezenta cauză, s-a dispus admiterea cererii formulate de contestatorul condamnat Obreja Rudel privind suspendarea executării sentinței penale nr. 181 din 28 martie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în dosarul nr. 1532/1/2015, rămasă definitivă prin decizia penală nr. 93 din 5 iunie 2018, pronunțată în dosarul nr. 2303/1/2017 de Completul de 5 Judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție, până la soluționarea definitivă a contestației în anulare.

Constată că, prin încheierea din data de 20 decembrie 2018, s-a dispus suspendarea executării deciziei penale nr. 93 din 5 iunie 2018, pronunțată de Completul de 5 Judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție în dosarul nr. 2303/1/2017, până la soluționarea definitivă a contestației în anulare, în ceea ce îi privește pe condamnații Udrea Elena Gabriela și Breazu Libieriu Tudor.

În baza art. 275 alin. (3) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare ocazionate de soluționarea contestației în anulare formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție rămân în sarcina statului.

În baza art. 275 alin. (2) din Codul de procedură penală, obligă contestatorii condamnați Udrea Elena Gabriela, Breazu Libieriu Tudor, Nastasia Gheorghe și Obreja Rudel la plata sumei de câte 1000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

În baza art. 275 alin. (6) din Codul de procedură penală, onorariile convenite apărătorilor desemnați din oficiu pentru contestatorii condamnați Udrea Elena Gabriela și Breazu Libieriu Tudor până la prezentarea apărătorilor aleși, în sumă de câte 627 lei, rămân în sarcina statului.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 7 aprilie 2022.

JUDECĂTORI

Oana Burnel

Anca Mădălina Alexandrescu

Dan Andrei Enescu

Ioana Alina Ilie

MAGISTRAT ASISTENT
Florin Nicușor

Mihalache

Red./tehored. O.B.
2 ex., 26.05.2022

Cu opinie separată a președintelui completului, în sensul de a se dispune:

Admiterea contestațiilor în anulare formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție și condamnății Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor, Nastasia Gheorghe și Obreja Rudel împotriva deciziei penale nr. 93 din data de 5 iunie 2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători în dosarul nr. 2303/1/2017;

Desființarea în parte a deciziei penale contestate, numai în ceea ce îi privește pe condamnății Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor, Nastasia Gheorghe, Obreja Rudel și Munteanu (fostă Topoliceanu) Ana Maria;

Dispune rejudecarea apelului declarat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție numai cu privire la condamnății Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor, Nastasia Gheorghe, Obreja Rudel și Munteanu (fostă Topoliceanu) Ana Maria, precum și a apelurilor declarate de inculpații Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor,

Nastasia Gheorghe și Obreja Rudel și părțile civile SNTGN Transgaz SA, SPEEH Hidroelectrică SA, SN Nuclearelectrică SA, numai cu privire la acțiunea civilă exercitată împotriva inculpaților Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor, Nastasia Gheorghe, Obreja Rudel și Munteanu (fostă Topoliceanu) Ana Maria, Societatea Națională a Apelor Minerale SA și Romgaz S.A. împotriva sentinței penale nr. 181 din 28 martie 2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, în dosarul nr. 1532/1/2015.

Anulează formele de executare emise în baza sentinței penale nr. 181 din 28 martie 2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, în dosarul nr. 1532/1/2015, rămasă definitivă prin decizia penală nr. 93 din data de 5 iunie 2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători, în dosarul nr. 2303/1/2017, numai în ceea ce îi privește pe inculpații Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor, Nastasia Gheorghe, Obreja Rudel și Munteanu (fostă Topoliceanu) Ana Maria;

Menține celelalte dispoziții ale deciziei penale atacate;

În baza art. 275 alin. (3) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare ocazionate de soluționarea contestațiilor în anulare rămân în sarcina statului.

Motivarea opiniei separate

Cu privire la efectele Hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene din data de 21.12.2021 pronunțată în cauzele preliminare conexe C-357/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19 și limitele aplicării în baza acestei hotărâri a Deciziei Curții Constituționale a României nr.685/2018 în cauza privind contestațiile în anulare formulate împotriva deciziei penale nr.93/ 5.06.2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători.

1. Obiectul prezentei proceduri judiciare îl constituie cererile de contestație în anulare formulate de Ministerul Public și de condamnații Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor, Nastasia Gheorghe și Obreja Rudel împotriva deciziei penale nr.93 din data de 5 iunie 2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători, pronunțată în legătură cu acuzații privind săvârșirea unor infracțiuni de corupție și de abuz în serviciu implicând gestionarea unor fonduri europene, precum și de evaziune fiscală privind TVA și spălare de bani.

2. Prin respectiva decizie a Completului de 5 Judecători au fost soluționate apelurile declarate împotriva sentinței penale nr.181 din 28 martie 2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală, în complet de trei judecători, în dosarul nr.1532/1/2015, fiind menținute soluția de condamnare și pedepsele aplicate în cauză, inclusiv în ceea ce îl privește pe contestatorul Rudel Obreja, față de care, subsecvent reținerii infracțiunii de evaziune fiscală într-o altă încadrare decât cea sub care s-a dispus trimiterea sa în judecată și condamnarea la prima instanță, i-a fost stabilită o pedeapsă rezultantă egală în quantum cu cea inițială.

3. Investirea Completului de 5 Judecători a avut loc în baza cererilor de apel formulate în cauză de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție, inculpații Obreja Rudel, Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor, Lungu Ștefan, Nastasia Gheorghe și Botoroagă Dragoș Marius și de părțile civile SNTGN Transgaz S.A., SN Nuclearelectrică

S.A., Societatea Națională a Apelor Minerale S.A., SNGN Romgaz S.A. și Speeh Hidroelectrică S.A..

4. Ca urmare a soluționării apelurilor - prin admiterea căilor de atac exercitate de Ministerul Public și de inculpatul Obreja Rudel și respingerea celorlalte apeluri, a rămas definitivă condamnarea dispusă în cauză, toate persoanele care au formulat cererile de contestație în anulare în prezentul dosar, având de executat pedepse cu închisoarea și interzicerea exercitării unor drepturi, conform dispozitivului celor două hotărâri judecătorești, din fond și apel.

5. Decizia nr.93 din data de 5 iunie 2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost pronunțată de Completul de 5 Judecători, compus din președintele secției penale, membru de drept în complet ca urmare a calității deținute la acel moment, de președinte al secției penale, și alți 4 judecători ai secției penale, desemnați prin tragere la sorți să asigure componența completului de judecată, conform practicii Înaltei Curți de Casație și Justiție din acea perioadă, referitoare la alcătuirea completelor de 5 judecători în materie penală, întemeiată pe Regulamentul de organizare și funcționare administrativă a aceleiași instanțe și dispozițiile art.32 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, astfel cum au fost modificate prin Legea nr.255/2013.

6. Prin Decizia nr.685 din data de 7 noiembrie 2018 (publicată în Monitorul Oficial nr.1021/29.11.2018), Curtea Constituțională a invalidat interpretarea jurisprudențială a normelor de referință în ceea ce privește stabilirea completelor de 5 Judecători în materie penală, constantă la nivelul instanței supreme în intervalul 1 februarie 2014 – 23 iulie 2018, și a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între Parlament pe de o parte, și Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, generat de hotărârile Colegiului de conducere a Înaltei Curți de Casație și Justiție, începând cu hotărârea nr.3/2014, potrivit căreia au fost desemnați prin tragere la sorți doar 4 din cei 5 membri ai Completelor de 5 Judecători, contrar celor prevăzute de art.32 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, astfel cum a fost modificat prin Legea nr.255/2013, și a stabilit ca Înalta Curte de Casație și Justiție să procedeze de îndată la desemnarea prin tragere la sorți a tuturor membrilor Completurilor de 5 Judecători, cu respectarea art.32 din Legea nr.304/2004, modificată prin Legea nr.207/2018, reținându-se că din cuprinsul normei de referință antereferte rezulta că „voința legiuitorului a fost aceea de a aplica regula tragerii la sorți în privința tuturor membrilor completului (...)”.

7. Totodată, în paragraful 177 din Decizie, Curtea Constituțională a arătat că „(...) încălcarea prevederilor legii referitoare la compunerea completului de judecată exprimă o exigență de ordine publică, a cărei încălcare atrage nulitatea absolută a actelor pronunțate de aceasta”. Iar la paragraful 198 s-a reținut că „întrucât, atât în materie penală, cât și extrapenală, sancțiunea compunerii nelegale a completului de judecată este nulitatea necondiționată și, prin urmare, absolută a actelor îndeplinite de un astfel de complet și ținând cont de faptul că deciziile sale produc efecte numai pentru viitor, conform art.147 alin.(4) din Constituție, Curtea reține că prezenta decizie se aplică **de la data publicării sale, atât situațiilor pendinte**, respectiv în cauzele aflate în curs de judecată, precum și în cele finalizate în măsura în care justițiabilii sunt încă în termenul de

exercitare a căilor de atac extraordinare corespunzătoare, **cât și situațiilor viitoare.**”

8. După publicarea Deciziei nr.658/2018 a Curții Constituționale, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul de 5 Judecători, au fost înregistrate cererile de contestație în anulare introduse succesiv conform celor arătate la paragraful 1 din prezenta expunere, ulterior reunite la dosarul prim înregistrat sub nr.3089/1/2018, căi de atac întemeiate pe dispozițiile art.426 alin. (1) lit.d) Cod procedură penală (potrivit căroră, împotriva hotărârilor penale definitive se poate face contestație în anulare când instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii), solicitându-se desființarea deciziei nr.93 din data de 5 iunie 2018 și rejudecarea apelurilor.

9. Având în vedere caracterul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale, inclusiv a celor care soluționează un conflict juridic de natură constituțională, cât și efectele juridice ale constatării încălcării legii în privința modului de stabilire a Completelor de 5 Judecători, respectiv „sanctiunea compunerii nelegale a completului de judecată este nulitatea necondiționată și, prin urmare, absolută, a actelor îndeplinite de un astfel de complet” (paragraful 198 din Decizia CCR nr.685/2018), **Completul de 5 Judecători** al Înaltei Curți de Casație și Justiție, investit cu soluționarea căilor extraordinare de atac, **a hotărât să suspende judecata în cauză și să formuleze o cerere de decizie preliminară**, solicitând în esență Curții de Justiție a Uniunii Europene ca, în interpretarea art.19 alineatul 1 din TUE, art.325 alin. (1) TFUE, precum și art.1 alin. (1) lit.a) și b) și art.2 alin. (1) din Convenția privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene (Convenția PIF) și principiul securității raporturilor juridice, să stabilească dacă instanța națională trebuie să se conformeze unei decizii luate de o autoritate care nu face parte din sistemul judiciar și care statuează asupra temeiniciei unei căi de atac, în sensul că obligă la desființarea unor hotărâri judiciare pronunțate anterior adoptării acesteia, cu consecința repunerii în discuție a acuzației inițiale prin reluarea judecării în apel, și dacă înlăturarea de la aplicare a deciziei instanței de contencios constituțional, pronunțată într-o sesizare vizând un conflict constituțional, obligatorie în dreptul național, poate fi justificată de aplicarea priorității a dreptului Uniunii.

10. În motivarea trimiterii preliminare, evocând jurisprudența CJUE în materia protecției intereselor financiare ale Uniunii, Completul de 5 Judecători a arătat că, în deciziile sale, Curtea de Justiție a subliniat că legiuitorului național îi revine în primul rând sarcina de a lua măsurile necesare și, dacă este cazul, să își modifice reglementarea și să garanteze că regimul procedural aplicabil urmării infracțiunilor care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii nu este conceput așa încât să prezinte, pentru rațiuni inerente acestuia, un risc sistemic de impunitate privind faptele care constituie asemenea infracțiuni, precum și să asigure protecția drepturilor fundamentale ale persoanei urmărite (paragraful 28 din încheierea din data de 22 aprilie 2019 prin care s-a dispus sesizarea CJUE). Cât privește instanțele naționale, Curtea a statuat că acestea le revine sarcina de a asigura efectul deplin al obligațiilor ce decurg din articolul 325 alineatul (1) TFUE și de a lăsa neaplicate dispozițiile interne, care, în cadrul unei proceduri care privește infracțiuni grave în materie de TVA, se opun aplicării unor sancțiuni efective și disuasive pentru a combate fraudele care aduc

atingere intereselor financiare ale Uniunii (paragraful 29 din încheierea din data de 22 aprilie 2019 a Completului de 5 Judecători). Cu toate acestea, obligația de a garanta o colectare eficientă a resurselor Uniunii nu scutește instanțele naționale de necesitatea de a respecta drepturile fundamentale garantate de Cartă și principiile generale ale dreptului Uniunii (paragraful 30 din aceeași încheiere).

11. Subliniind importanța efectelor pe care Decizia nr.685/2018 a Curții Constituționale, referitoare la compunerea completelor de judecată ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, le-ar putea produce asupra efectivității urmăririi, a sancționării și a executării sancțiunilor în materie de infracțiuni grave de fraudă aducând atingere intereselor financiare ale Uniunii și de corupție în general, Completul de 5 Judecători a solicitat Curții de Justiție să se pronunțe cu privire la compatibilitatea unei asemenea jurisprudențe cu dreptul Uniunii, considerând că aplicarea deciziei instanței de contencios constituțional ar putea să creeze pe de o parte, aparența de impunitate în privința unei anumite categorii de persoane, iar, pe de altă parte, chiar un risc sistemic de impunitate prin intervenirea prescripției răspunderii penale dată fiind complexitatea și durata procedurilor până la adoptarea unei hotărâri definitive, subsecvent rejudecării.

12. Prin Hotărârea din data de 12.12.2021, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a răspuns la cererea de decizie preliminară, statuând - în partea ce interesează cauza ce formează aceste proceduri judiciare, la punctul 2 din dispozitivul hotărârii, că articolul 325 alineatul (1) din TFUE coroborat cu art.2 din Convenția PIF, precum și Decizia 2006/928 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia hotărârile în materie de corupție și de fraudă în domeniul TVA care nu au fost pronunțate în apel de completuri de judecată ai căror membri au fost toți desemnați prin tragere la sorți sunt lovite de nulitate absolută, astfel încât cauzele de corupție și de fraudă în domeniul TVA în discuție trebuie, dacă este cazul în urma unei căi extraordinare de atac împotriva unor hotărâri definitive, să fie rejudecate în apel, în măsura în care aplicarea acestei reglementări sau a acestei practici naționale este de natură să creeze un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni grave de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii sau de corupție în general. Obligația de a se asigura că astfel de infracțiuni fac obiectul unor sancțiuni penale care au caracter efectiv și disuasiv nu scutește instanța de trimitere de verificarea respectării necesare a drepturilor fundamentale garantate la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, fără ca această instanță să poată aplica un standard național de protecție a drepturilor fundamentale care să implice un asemenea risc sistemic de impunitate.

13. La punctul 3 al hotărârii sale, teza II-a, Curtea de Justiție a stabilit că principiul supremației Uniunii trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări sau unei practici naționale potrivit căreia instanțele naționale de drept comun sunt ținute de deciziile curții constituționale și nu pot, din acest motiv și cu riscul săvârșirii unei abateri disciplinare, să lase neaplicată din oficiu jurisprudența rezultată din deciziile menționate, chiar dacă ele consideră, în lumina unei hotărâri a Curții, că această jurisprudență este contrară articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, articolului 325 alineatul (1) TFUE sau Deciziei 2006/928.

14. **Având în vedere aspectele asupra cărora Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a pronunțat prin hotărârea precitată, Completul de 5 Judecători este chemat să stabilească efectele pe care această hotărâre, obligatorie pentru instanța de trimitere, conform art.340 alin. (9) din Legea nr.340/2009 privind formularea de către România a unei declarații în baza prevederilor art.35 paragraful (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană, le produce în cererile de contestație în anulare împotriva deciziei penale nr.93/5.06.2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători, formulate în baza Deciziei nr.685/2018 a Curții Constituționale.**

15. **În opinie separată**, se consideră că interpretarea cu privire la articolul 325 alineatul (1) TFUE în termenii formulați de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în hotărârea sa din 21.12.2021 nu înlătură de la aplicare Decizia nr.685/2018 a Curții Constituționale, în măsura în care, în urma unei analize efectuate în contextul factual al cauzei, nu s-ar putea prezuma în mod rezonabil riscul de prescriere a infracțiunilor care întemeiază condamnarea definitivă.

16. Concluzia exprimată are în vedere argumentele pe care Curtea de Justiție le-a prezentat în considerentele hotărârii preliminare, relevante în acest sens fiind paragrafele 190-213 ale deciziei, din analiza cărora se poate reține că principala problemă, determinantă în răspunsul formulat la întrebările instanței de trimitere, vizează impactul și efectele pe care normele naționale privind prescripția răspunderii penale, le-ar putea produce ca urmare a jurisprudenței rezultate din aplicarea Deciziei nr.685/2018 a Curții Constituționale și, din această perspectivă, compatibilitatea acestei jurisprudențe cu dreptul Uniunii - articolul 325 alineatul (1) TFUE coroborat cu art.2 din Convenția PIF și Decizia nr.2006/928.

17. Așa cum rezultă din paragrafele menționate, în special cele care se referă la obligațiile prevăzute la articolul 325 alineatul (1) TFUE în sarcina statelor membre, Curtea a arătat că revine în primul rând legiuitorului național obligația, dacă este cazul, să își modifice reglementarea și să garanteze că regimul procedural aplicabil urmăririi și sancționării infracțiunilor care intră în domeniul de aplicare a dispoziției din dreptul Uniunii precitate nu este conceput așa încât să prezinte, pentru rațiuni inerente acestuia, „un risc sistemic de impunitate a faptelor care constituie asemenea infracțiuni, asigurând în același timp protecția drepturilor fundamentale ale persoanelor acuzate (...)” (paragraful 193 din Hotărârea din 21.12.2021). Cât privește instanțele naționale, făcând referire la o jurisprudență bine stabilită, Curtea a arătat că „acestora le revine sarcina de a da efect deplin obligațiilor care decurg din alineatul (1) TFUE, precum și din Decizia 2006/928 și de a lăsa neaplicate dispoziții interne care, în cadrul unei proceduri care privește infracțiuni grave de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii sau infracțiuni de corupție în general, împiedică aplicarea unor sancțiuni efective și disuasive pentru a combate astfel de infracțiuni (...)”(paragraful 194 din aceeași hotărâre.)

18. Așa cum ilustrează considerentele mai sus redate, respectarea articolului 325 alineatul (1) TFUE implică obligații diferențiate în ceea ce privește autoritățile dintr-un stat membru, (i) legiuitorului național revenindu-i sarcina de a se asigura că normele sale de drept penal și de procedură penală nu sunt susceptibile de a compromite protecția efectivă a intereselor financiare ale

Uniunii, precum și să garanteze că regimul procedural aplicabil urmăririi penale și sancționării infracțiunilor de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii și a infracțiunilor de corupție în general nu este astfel conceput încât să prezinte un risc sistemic de impunitate a faptelor care constituie asemenea infracțiuni, (ii) iar instanței naționale, dacă este necesar, obligația de a lăsa neaplicate dispoziții interne care, în cadrul unei proceduri referitoare la acest tip de infracțiuni, împiedică aplicarea unor sancțiuni efective și disuasive.

19. Prin urmare, existența unei încălcări a articolului 325 alineatul (1) TFUE poate fi constatată dacă impactul unei norme, jurisprudențe sau practici naționale determină un risc de impunitate sistemică.

20. Cu privire la această problemă, Curtea a arătat că „un risc sistemic de impunitate nu poate fi exclus atunci când aplicarea jurisprudenței Curții Constituționale rezultate din Deciziile nr.685/2018 și nr.417/2019 coroborată cu punerea în aplicare a dispozițiilor naționale în materie de prescripție are ca efect să se evite sancționarea efectivă și disuasivă a unei categorii bine determinate de persoane, în speță cele care ocupă cele mai importante poziții ale statului român și care au fost condamnate pentru săvârșirea în exercitarea funcțiilor lor a unor fapte de fraudă gravă/sau de corupție gravă printr-o hotărâre în primă instanță și/sau apel a Înaltei Curți de Casație și Justiție, hotărâre ce a făcut totuși obiectul unui apel și/sau al unei căi extraordinare de atac la aceeași instanță (paragraful 200 din Hotărârea din 21.12.2021).

21. În continuare, Curtea a arătat că, „deși limitate pe plan temporal, aceste decizii ale Curții Constituționale sunt în special susceptibile să aibă un impact direct și generalizat asupra respectivei categorii de persoane, din moment ce, sancționând cu nulitatea absolută o asemenea hotărâre de condamnare a Înaltei Curți de Casație și Justiție și impunând o rejudecare a cauzelor de fraudă și/sau corupție în discuție, deciziile menționate pot avea ca efect prelungirea duratei procedurilor penale aferente în afara termenelor de prescripție aplicabile, riscul de impunitate devenind în acest fel sistemic față de categoria de persoane menționată. Or, un asemenea risc ar putea repune în discuție obiectivul urmărit atât de articolul 325 alineatul (1) TFUE, cât și Decizia 2006/928, care constă în combaterea corupției la nivel înalt prin intermediul unor sancțiuni efective și disuasive (paragrafele 201 și 202)”.

22. Având în vedere toate aceste aprecieri ale Curții, dar mai ales considerentul formulat la paragraful 203, conform căruia, „rezultă că, în ipoteza în care instanța de trimitere în cauzele C-357/19, C-118/19 și C-840/19 ar ajunge la concluzia că aplicarea jurisprudenței Curții Constituționale rezultate din Deciziile nr.685/2018 și nr.417/2019 coroborată cu punerea în aplicare a dispozițiilor naționale în materie de prescripție și în special a termenului absolut de prescripție prevăzut la articolul 155 alineatul (4) din Codul penal implică un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni grave de fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii sau de corupție în general, sancțiunile prevăzute de dreptul național pentru combaterea unor astfel de infracțiuni nu ar putea fi considerate drept efective și disuasive, ceea ce ar fi incompatibil cu articolul 325 alineatul (1) TFUE coroborat cu articolul 2 din Convenția PIF, precum și cu Decizia 2006/928”, în opinie separată se apreciază că interpretarea reținută de Curte în această hotărâre nu poate fi

privită ca impunând instanței naționale de a lăsa neaplicată jurisprudența rezultată din Decizia nr.685/2018 a Curții Constituționale fără ca, în prealabil, să verifice ea însăși și să constate că în procedura penală în discuție în litigiul principal redeschiderea procesului și reluarea judecării în apel ar avea drept consecință prelungirea duratei procedurilor în afara termenelor de prescripție aplicabile.

23. Astfel cum s-a arătat mai sus, riscul de impunitate decurgând din aplicarea jurisprudenței rezultate din Decizia nr.685/2018 se apreciază, conform interpretării Curții, în funcție de numărul potențial de cauze afectate (paragraful 200), însă, aceasta nu înseamnă că **tipul de analiză încredințată instanței naționale trebuie efectuată în abstract**, exclusiv prin raportare la împrejurarea că decizia în discuție ar fi aplicabilă numai în ceea ce privește o categorie bine determinată de persoane.

24. O asemenea abordare este una greșită; instanța de judecată nu face evaluări normative în abstract spre a verifica dacă o normă, o jurisprudență sau o practică națională este susceptibilă să compromită protecția efectivă a intereselor financiare ale Uniunii. **Instanța de judecată soluționează cauze individuale, ceea ce înseamnă că regula stabilită în hotărârea preliminară din 21.12.2021 se aplică în procedura judiciară pendinte, urmând să se verifice dacă, în contextul factual și normativ al cauzei, jurisprudența rezultată din Decizia nr.685/2018 este de natură să demonstreze existența unui risc sistemic de impunitate.**

25. Prin intermediul procedurii trimiterii preliminare, Curtea furnizează instanțelor naționale elementele de interpretare a dreptului Uniunii care le sunt necesare pentru soluționarea litigiului asupra căruia urmează să se pronunțe (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 decembrie 2017, în cauza C-42/17 Taricco II, paragraful 23).

26. Ca urmare, interpretarea efectuată de Curte nu împiedică instanța națională să evalueze în concret, în cauza pe care o are spre soluționare și cu privire la fiecare persoană în parte din litigiul principal, dacă aplicarea aceleiași norme, jurisprudențe sau practici naționale, care a justificat formularea cererii de decizie preliminară, antrenează consecințe in(compatibile) cu dreptul Uniunii.

27. Dacă riscul de prescriere a infracțiunilor nu există în mod efectiv în speță, instanța națională nu are obligația de a lăsa neaplicată jurisprudența rezultată din Decizia nr.685/2018 a Curții Constituționale.

28. Examinând cauza în aceste coordonate, **se apreciază că prin aplicarea Deciziei nr.685/2018 a Curții Constituționale în cererile de contestație în anulare și redeschiderea procedurii finalizate prin Decizia nr.93/5.06.2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători nu se încalcă articolul 325 alineatul (1) TFUE coroborat cu articolul 2 din Convenția PIF, precum și cu Decizia 2006/928”, neexistând temeiuri pe baza cărora să se poată reține existența unui risc sistemic de impunitate ca urmare a aplicării normelor naționale referitoare la termenele de prescripție, până la pronunțarea unei hotărâri definitive, subsecvent rejudecării.**

29. Astfel, în privința contestatoarei condamnate Udrea Elena Gabriela, în sarcina căreia s-a reținut săvârșirea a trei infracțiuni de luare de mită, o infracțiune de abuz în serviciu și tentativă la infracțiunea de folosirea de

documente ori declarații false, inexacte sau incomplete pentru obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul Uniunii Europene, nu există riscul de împlinire a termenelor de prescripție specială a răspunderii penale.

Pentru infracțiunea de luare de mită, în legătură cu finanțarea de către MDRT a contractelor încheiate de Termogaz Company S.A. cu UAT Cavnic și UAT Borsec, s-a reținut că ultimul act de executare a avut loc la data de 22 decembrie 2010, astfel încât, potrivit Codului penal de la 1969, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de **22 august 2028**, iar potrivit Codului penal actual, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de 22 august 2029.

Pentru infracțiunea de luare de mită, în legătură cu plățile efectuate de Compania Națională de Investiții către S.C. Consmin S.A., s-a reținut că ultimul act de executare a avut loc la data de 30 martie 2011, astfel încât, potrivit Codului penal de la 1969, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de **30 noiembrie 2028**, iar potrivit Codului penal actual, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de 30 noiembrie 2029.

Pentru infracțiunea de luare de mită, în legătură cu finanțarea de către MDRT a contractelor încheiate de Termogaz Company S.A. și S.C. Kranz Eurocenter S.R.L. cu UAT Lupeni și UAT Petroșani, s-a reținut că ultimul act de executare a avut loc la data de 8 februarie 2012, astfel încât, potrivit Codului penal de la 1969, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de **8 octombrie 2029**, iar potrivit Codului penal actual, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de 8 octombrie 2030.

Pentru infracțiunea de abuz în serviciu și tentativă la infracțiunea de folosirea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete pentru obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul Uniunii Europene, s-a reținut că ultimul act de executare a avut loc la data de 1 februarie 2012, astfel încât, potrivit Codului penal de la 1969, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de **1 octombrie 2029**, iar potrivit Codului penal actual, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de 1 octombrie 2030.

30. În privința contestatorului condamnat Obreja Rudel, în sarcina căruia s-a reținut complicitate la infracțiunea de luare de mită și două infracțiuni de evaziune fiscală, nu există riscul de împlinire a termenelor de prescripție specială a răspunderii penale.

Pentru complicitate la infracțiunea de luare de mită, în legătură cu finanțarea de către MDRT a contractelor încheiate de Termogaz Company S.A. și S.C. Kranz Eurocenter S.R.L. cu UAT Lupeni și UAT Petroșani, s-a reținut că ultimul act de executare a avut loc la data de 8 februarie 2012, astfel încât, potrivit Codului penal de la 1969, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de **8 octombrie 2029**, iar potrivit Codului penal actual, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de 8 octombrie 2030.

Pentru infracțiunea de evaziune fiscală, în legătură cu contractele încheiate cu Biovros, s-a reținut că ultimul act de executare a avut loc la data de 29 august

2012, astfel încât termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de **29 aprilie 2031**, iar pentru cea de-a doua infracțiune de evaziune fiscală s-a reținut că ultimul act de executare a avut loc la data de 8 octombrie 2012, astfel încât termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de **8 iunie 2031**.

31. În privința contestatorului condamnat Breazu Liberiu Tudor, în sarcina căruia s-a reținut complicitate la infracțiunea de luare de mită, în legătură cu plățile efectuate de Compania Națională de Investiții către S.C. Consmin S.A, s-a reținut că ultimul act de executare a avut loc la data de 30 martie 2011, astfel încât, potrivit Codului penal de la 1969, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de **30 noiembrie 2028**, iar potrivit Codului penal actual, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de 30 noiembrie 2029.

32. În privința contestatorului condamnat Nastasia Gheorghe, în sarcina căruia s-a reținut infracțiunea de luare de mită și două infracțiuni de evaziune fiscală, în legătură cu finanțarea de către MDRT a contractelor încheiate de Termogaz Company S.A. și S.C. Kranz Eurocenter S.R.L. cu UAT Lupeni și UAT Petroșani, s-a reținut că ultimul act de executare a avut loc la data de 8 februarie 2012, astfel încât, potrivit Codului penal de la 1969, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de **8 octombrie 2029**, iar potrivit Codului penal actual, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de 8 octombrie 2030.

33. În privința intimitei condamnate Munteanu (fostă Topoliceanu) Ana Maria, în sarcina căreia s-a reținut infracțiunea de luare de mită în legătură cu plățile efectuate de Compania Națională de Investiții către S.C. Consmin S.A, s-a reținut că ultimul act de executare a avut loc la data de 30 martie 2011, astfel încât, potrivit Codului penal de la 1969, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de **30 noiembrie 2028**, iar potrivit Codului penal actual, termenul de prescripție specială a răspunderii penale ar urma să se împlinească la data de 30 noiembrie 2029.

34. În schimb, pentru celelalte persoane, respectiv Lungu Ștefan, Botoroagă Dragoș Marius și Ariton Ion, inculpați în aceeași cauză penală, termenele de prescripție specială a răspunderii penale sunt deja împlinite, motiv pentru care aceste persoane ar fi fost exceptate de la rejudecarea cauzei, conform celor stabilite prin Hotărârea preliminară din data de 21.12.2021.

35. **Având în vedere că termenele de prescripție specială a răspunderii penale** în privința titularilor căilor extraordinare de atac s-ar fi împlinit - în situația rejudecării cauzei, cel mai devreme la **22.08.2028** se apreciază că durata de timp rămasă după redeschiderea procesului și desființarea deciziei contestate, chiar prin parcurgerea a două grade de jurisdicție, în fond și apel, era suficientă pentru reluarea procedurilor și pronunțarea unei noi hotărâri definitive.

36. Intervalul de timp rămas pînă la împlinirea termenelor de prescripție specială a răspunderii penale nu poate fi caracterizat ca insuficient notoriu pentru judecarea unei cauze de felul celei în discuție în litigiul principal, instanța de judecată având la îndeamnă mijloace care să asigure soluționarea cu celeritate

a cauzei, precum și să sancționeze eventuale comportamente abuzive ori nediligente ale părților implicate în proces.

37. În raport de toate cele arătate, în opinie separată se apreciază că cererile de contestație în anulare sunt întemeiate și, în baza dispozițiilor art.432 alin. (1) rap. la art.426 alin. (1) lit.d) Cod procedură penală, se impunea a fi admise, cu consecința desființării în parte a deciziei penale nr.93/5.06.2018 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători, numai în ceea ce îi privește pe condamnații Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor, Munteanu (fostă Topoliceanu) Ana Maria și Obreja Rudel și rejudecarea apelului declarat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție numai cu privire la condamnații Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor, Nastasia Gheorghe, Obreja Rudel și Munteanu (fostă Topoliceanu) Ana Maria, precum și a apelurilor declarate de inculpații Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor, Nastasia Gheorghe și Obreja Rudel și părțile civile SNTGN Transgaz SA, SPEEH Hidroelectrică SA, SN Nuclearelectrică SA, numai cu privire la acțiunea civilă exercitată împotriva inculpaților Udrea Elena Gabriela, Breazu Liberiu Tudor, Nastasia Gheorghe, Obreja Rudel și Munteanu (fostă Topoliceanu) Ana Maria, Societatea Națională a Apelor Minerale SA și Romgaz S.A. împotriva sentinței penale nr. 181 din 28 martie 2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, în dosarul nr. 1532/1/2015.

PREȘEDINTE

Judecător Ana Hermina Iancu